

KSIĘGA PRZYPADKÓW DO PRZEPISÓW GRY W SIATKÓWKĘ PLAŻOWĄ

POLSKA
SIATKÓWKA

Wydanie 2026

Aktualizacja: Agnieszka Myszkowska

Księga Przypadków do Przepisów gry w siatkówkę plażową

Spis treści

Wprowadzenie	4
Część I – Teoretyczne podstawy zastosowania przepisów	5
Część II – Przypadki	6
Rozdział I. Warunki gry i wyposażenie	6
Pole gry	6
Siatka i słupki	8
Piłki	8
Rozdział II. Uczestnicy zawodów	9
Zespoły.....	9
Wyposażenie zawodników	9
Prawa i obowiązki uczestników zawodów.....	11
Rozdział III. Punkt, set i zwycięzca meczu.....	12
System punktacji	12
Rozdział IV. Przygotowanie do meczu, struktura gry	13
Przygotowanie do meczu	13
Ustawienie zespołu, pozycje zawodników	14
Rozdział V. Sytuacje podczas gry	14
Sytuacje w grze	14
Błędy w grze	18
Gra piłką	18
Piłka przy siatce	21
Zawodnik przy siatce	22
Zagrywka	25
Atak.....	28
Blokowanie	29
Rozdział VI. Przerwy w grze i opóźnianie gry	30
Przerwy w grze	30
Opóźnianie gry.....	32
Wyjątkowe przerwy w grze	33
Zmiany stron boiska i przerwy między setami	39

Rozdział VII. Niewłaściwe zachowanie	40
Drobne wykroczenia.....	40
Niewłaściwe zachowanie podlegające sankcjom	41
Rozdział VIII. Sędziowie.....	44
Komisja sędziowska i procedury.....	44
Sędzia pierwszy.....	45
Sędzia drugi	47
Sekretarz i Asystent Sekretarza	48
Sędziowie Liniowi	49
Oficjalna sygnalizacja.....	50
Rozdział IX. Przypadki szczególne	50
Rozdział X. Przypadki dotyczące protokołowania	57
Część III – Oficjalne słownictwo i terminologia	68

Wprowadzenie

Siatkówka plażowa to wspaniały sport – wystarczy zapytać o to milionów ludzi, którzy w nią grają, oglądają ją, analizują czy sędziują. W ostatnich latach sport ten był mocno promowany oraz znacząco się rozwinął, co pozwoliło mu osiągnąć wysoki poziom jako sportowi wyczynowemu.

Rosnące emocje, dynamika, widowiskowość, porywające zagrania, wizerunek czystej i zdrowej rywalizacji sportowej oraz świetne wyniki oglądalności w telewizji stworzyły impuls do dalszego rozwoju tej dyscypliny, tak, aby uczynić ją jeszcze prostszą i bardziej atrakcyjną dla coraz szerszego grona odbiorców.

Jednakże dla dalszego rozwoju gry niezbędne jest również umożliwienie prawidłowego i jednolitego stosowania Przepisów gry na całym świecie. Niniejsza „Księga Przypadków do Przepisów gry w siatkówkę plażową” jest zbiorem boiskowych sytuacji wraz z ich interpretacją wynikającą z Przepisów gry. Opracowanie to zostało zatwierdzone przez Komisję Sędziowską i Przepisów Gry FIVB, a jego podstawą jest najnowsze wydanie Oficjalnych przepisów gry. Przepisy same w sobie stanowią podstawowe ramy dla gry w siatkówkę plażową. Zaprezentowane w niniejszym dokumencie interpretacje stanowią rozwinięcie oraz wyjaśnienie ducha i znaczenia Przepisów gry, a także oficjalną wykładnię przepisów, która powinna być stosowana podczas wszystkich zawodów siatkówki plażowej.

Niniejsze wydanie Księgi Przypadków jest krótsze od wersji poprzednich oraz zostało opracowane na podstawie nowego wydania Oficjalnych Przepisów Gry 2025-2028, których treść zatwierdził 39. Kongres FIVB w roku 2024.

Guillermo Paredes

Przewodniczący

Komisji Sędziowskiej i Przepisów Gry FIVB

Część I – Teoretyczne podstawy zastosowania przepisów

Sędzia jest tą osobą, która wprowadza przepisy gry w życie. Chcąc właściwie zastosować przepisy, sędziowie muszą doskonale je znać oraz stosować je w sposób odpowiedni i stanowczy, zgodnie z danymi okolicznościami gry.

Przepis 22.2.3 mówi, że „Sędzia jest upoważniony do decydowania we wszystkich sprawach dotyczących meczu, również w tych, których nie opisano w przepisach”. Można tego dokonać jedynie dzięki całkowitemu poznaniu i zrozumieniu fundamentalnych zasad kształtowania i stosowania przepisów.

Należy pamiętać, że sędziowie pozostają w tle rywalizacji, ale równocześnie działają na rzecz promowania tej dyscypliny i prezentowania jej w najlepszym świetle, dzięki czemu staje się ona atrakcyjna dla większego grona publiczności.

Chcemy by siatkówka plażowa była popularna – aby to osiągnąć ***należy stworzyć atrakcyjne widowisko.***

Księga Przypadków do Przepisów Gry w Siatkówkę Plażową – wydanie 2026

Niniejsze wydanie Księgi Przypadków jest odzwierciedleniem treści Przepisów Gry, które weszły w życie na mocy postanowień Kongresu FIVB w roku 2024. O ile inne zmiany Przepisów oraz Procedur są zawsze możliwe do rozważenia, aby uczynić grę atrakcyjniejszą, gdyż sport i jego społeczność się zmienia, to należy pamiętać, że zaprezentowane w niniejszym opracowaniu interpretacje odpowiadają Przepisom Gry obowiązującym na dzień dzisiejszy (tj. Oficjalnym Przepisom Gry 2025-2028).

W każdym nowym/zaktualizowanym wydaniu Księgi Przypadków dla Siatkówki Plażowej dodawane są nowe istotne przypadki w miarę ich identyfikacji w trakcie sezonu rozgrywkowego.

Wydanie na rok 2026 zawiera jeden nowy przypadek – 9.20, który zastępuje wcześniejszy przypadek 6.3.10 (obecnie usunięty), a także jeden zmieniony przypadek – 5.1.5, będący wynikiem połączenia dwóch wcześniejszych przypadków: 5.1.5 oraz 5.1.6. W związku z tym odpowiednio dostosowano numerację wszystkich pozostałych przypadków w Rozdziale 5 – Sytuacje podczas gry oraz Rozdziale 6 – Wyjątkowe przerwy w grze.

Należy pamiętać, że tam, gdzie oficjalne Przepisy Gry są identyczne w obu dyscyplinach: siatkówki plażowej i siatkówki halowej, można również odwołać się i wykorzystać odpowiedni przypadek z Księgi Przypadków siatkówki halowej i stosować go w odniesieniu do siatkówki plażowej.

Dokument ten obejmuje także poprawki redakcyjne w zakresie dostosowania języka/terminologii oraz zawiera kilka bardzo interesujących i istotnych przykładów podkreślających znaczenie przestrzegania procedur, podejścia zdroworozsądkowego oraz właściwej interpretacji i stosowania Przepisów Gry w różnych sytuacjach meczowych.

Wydanie to zawiera również odnośniki do materiałów wideo, które lepiej ilustrują omawiane przypadki i przykłady. Materiały te można odtworzyć poprzez kliknięcie odpowiedniego linku.

Część II – Przypadki

Rozdział I. Warunki gry i wyposażenie

Pole gry

1.1.1 Czy sędzia musi przerwać grę oraz zezwolić na sprawdzenie boiska przed wznowieniem gry, jeżeli podczas meczu zawodnik znajdzie w piasku niebezpieczny przedmiot?	Interpretacja: Tak. Bezpieczeństwo zawodników jest zawsze najważniejsze. Przepis 1.2.1, 1.2.3, Rys. 1a, 1b, 2
1.1.2 Czy sędziemu wolno opóźnić rozpoczęcie meczu, jeżeli linie są mocowane za pomocą metalowych śledzi (kotew) lub do naciągnięcia siatki zastosowano niezabezpieczoną metalową linkę?	Interpretacja: Tak. W trakcie przedmeczowej inspekcji pola gry sędzia zawsze powinien mieć na względzie bezpieczeństwo zawodników. Przepis 1.2.1, 1.2.3, 1.3.2, Rys. 1a, 1b, 2
1.1.3 Czy sędzia musi przerwać grę, jeżeli zawodnik podczas gry rozciągnął linę, co spowodowało wyrwanie z piasku przyrządu mocującego linę?	Interpretacja: Tak, sędzia powinien przerwać i powtórzyć wymianę, ponieważ boisko nie spełnia wówczas wymogów Przepisu 1.1.1. Wyposażenie powinno zostać naprawione przed wznowieniem gry. Przepis 1.1.1
1.1.4 Zawodnik uległ kontuzji zahaczając o kotwę mocującą linę w piasku i stał się niezdolny do kontynuowania gry. Jak zawczasu powinni postąpić sędziowie by przede wszystkim zapobiec takiej sytuacji?	Interpretacja: Podczas przedmeczowej inspekcji pola gry sędziowie powinni zidentyfikować możliwe zagrożenie dla zdrowia zawodników tego typu i doprowadzić do rozwiązania takiego problemu. Przepis 1.2.1, 1.3.2
1.1.5 Czy Kapitan zespołu może zgłosić Sędziemu pierwszemu, że w jego opinii boisko powinno zostać odpowiednio wygrabione oraz wyrównane, aby zapobiec zagrożeniom dla obu zespołów?	Interpretacja: Tak, Kapitan ma prawo do przekazania takiej prośby Sędziemu, który powinien w pierwszej kolejności zweryfikować, czy prośba ta jest zasadna. Boisko powinno zostać wygrabione, jeżeli inspekcja pola gry ujawni, że uwagi Kapitana są słuszne. Przepis 1.2.1
1.1.6	Interpretacja: Nie, Sędzia pierwszy nie może zezwolić na

Zawodnik zagrywający znajduje się pomiędzy bandami reklamowymi, które nie otaczały pola gry na jego całym obwodzie. Czy sędzia może zezwolić na wykonanie zagrywki, jeżeli zawodnik ustawił się poza linią wyznaczoną przez bandy reklamowe?	wykonanie zagrywki, a wręcz przeciwnie musi wymóc by zawodnik zajął miejsce przed linią wyznaczoną przez bandy reklamowe. Przepis 1.1.1, 1.1.2
1.1.7 Podczas meczu rozgrywanego przy silnych opadach deszczu Kapitanowie obu zespołów poprosili Sędziego pierwszego o przerwanie gry. Co powinien uczynić w tej sytuacji Sędzia?	Interpretacja: W siatkówce plażowej decyzję o przerwaniu meczu (zawodów) podejmuje Komitet Organizacyjny Turnieju. Tylko i wyłącznie, jeżeli uzyskanie takiej decyzji nie jest możliwe, zaś w opinii Sędziego istnieje realne i znaczące zagrożenie dla zawodników ze strony błyskawic lub gwałtownych podmuchów wiatru, wówczas Sędzia może przerwać grę i poprosić zespoły by udały się do swoich stref odpoczynku. Przepis 22.2.3, 22.2.5, Wytyczne dla Sędziów
1.1.8 Po tym jak Sędzia pierwszy odrzucił prośbę Kapitana zespołu o zroszenie pola gry przed rozpoczęciem meczu, Kapitan przy pomocy szlauchu zaczął zraszać pole gry po swojej stronie. Jak powinien zachować się sędzia w tej sytuacji?	Interpretacja: Po pierwsze sędzia mógł poprosić Komisarza o podjęcie decyzji o zraszaniu boiska przed meczem. Podczas meczu można ustalić z sędzią kwestię zroszenia boiska, które może zostać przeprowadzone podczas: przerwy między setami, przerwy dla odpoczynku czy przerwy technicznej, jednakże powinno się to odbyć w taki sposób, aby nie opóźnić gry, a także by oba zespoły zostały potraktowane sprawiedliwie. W tej sytuacji wobec zachowania zawodnika (zakładając, że wcześniej nie wystąpiły inne sankcje za opóźnianie gry) – zespół należy upomnieć za opóźnianie gry za zignorowanie decyzji Sędziów, a następnie ukarać za opóźnianie gry poprzez zraszanie boiska. Przepis 18.2.2, 18.2.3, 22.2.3, 22.2.5, Wytyczne dla Sędziów
1.1.9 Czy Kapitan może zgłosić do Sędziego pierwszego protest dotyczący rozgrzanego piasku oraz czy Sędzia powinien przyjąć taki protest?	Interpretacja: Sędzia powinien zrobić co w jego mocy, aby zapobiec <i>Procedurze rozpatrzenia protestu</i> w takiej sytuacji. Sędzia powinien ocenić stan piasku i na tej podstawie wydać opinię co do warunków gry. Jeśli jego ocena jest zgodna z uwagą zespołu, że warunki do gry są zbyt

	trudne, wówczas Sędzia winien poprosić Komisarza o zgodę na zroszenie boiska. Przepis 1.1, 1.3, 5.1.2, 5.1.2.2
--	---

Siatka i słupki

1.2.1 Czy podczas rozgrzewki Kapitan zespołu może poprosić Sędziego o sprawdzenie wysokości oraz naprężenia siatki?	Interpretacja: Tak, może. Siatka powinna zostać szybko ponownie sprawdzona przez Sędziów. Przepis 22.2.5, Wytyczne dla Sędziów
--	---

1.2.2 Co powinien uczynić Sędzia, jeżeli podczas meczu Kapitan informuje go, że wysokość siatki jest nieprzepisowa i prosi o sprawdzenie jej wysokości?	Interpretacja: Sędzia powinien sprawdzić wysokość siatki, a jeżeli zachodzi taka potrzeba, poprosić Administratora Boiska (ang. <i>Court Manager</i>) o skorygowanie wysokości siatki. Następnie gra powinna zostać wznowiona Przepis 22.2.5, Wytyczne dla Sędziów
--	---

1.2.3 Czy w przypadku, gdy Sędzia pierwszy jest wyposażony dla celów transmisji TV w okablowany zestaw słuchawkowy połączony z mikrofonami, co przy konieczności przeprowadzenia losowania pomiędzy 2. i 3. setem, doprowadziłoby do opóźnienia gry, losowanie przed 3. setem może być przeprowadzone przez Sędziego drugiego?	Interpretacja: Tak, Sędzia drugi może przeprowadzić losowanie przed 3. setem. Sędzia pierwszy musi jednak wyjaśnić taką ewentualność podczas losowania przed meczem oraz poprosić odpowiedniego Komisarza i Sędziego Głównego o zgodę na takie postępowanie. Przepis 7.1, 22.3.2.1, 23.2.9, Wytyczne dla Sędziów
---	---

Piłki

1.3.1 Czy podczas turnieju rozgrywanego na 10 boiskach możliwe jest stosowanie systemu gry jedną piłką na niektórych boiskach, ze względu na niewystarczającą liczbę piłek oraz personelu obsługi technicznej turnieju?	Interpretacja: Tak. Takie postępowanie jest dozwolone za zgodą Komisarza oraz po wyjaśnieniu zawodnikom na danym boisku co powinni robić z piłką pomiędzy wymianami. Przepis 3.3
--	---

1.3.2 Jeżeli turniej rozgrywany jest przy bardzo wysokiej temperaturze, czy wówczas Kapitan może prosić Sędziego pierwszego o sprawdzenie ciśnienia wewnątrz piłki?	Interpretacja: Tak, Sędzia pierwszy powinien poprosić Sędziego drugiego o sprawdzenie piłki, ponieważ wystawienie piłki przez dłuższy czas na działanie promieni słonecznych może prowadzić do znaczącego wzrostu ciśnienia wewnątrz piłki. Przepis 1.5, Wytyczne dla Sędziów
--	--

1.3.3	Interpretacja:
---------------------	------------------------------

Jak powinien postąpić Sędzia, jeżeli piłka nasiąka wodą podczas gry?	Sędziowie muszą zapewnić, by piłka nie nasiąkała wodą lub nie stawała się wilgotna, co zmienia w ten sposób jej ciśnienie i wagę. Należy zatem zapewnić dodatkowy komplet piłek na każdy set. Przepis 3.1, 3.2
--	--

1.3.4 Jeżeli Sędzia drugi zauważył, że podczas meczu używane są cztery piłki meczowe, to jak powinien wówczas zareagować?	Interpretacja: Oczywistym obowiązkiem Sędziego drugiego jest nadzorowanie procesu wykorzystywania piłek podczas meczu. Sędzia drugi powinien: 1) na samym początku, przed rozpoczęciem meczu, sprawdzić, czy 3 (w zawodach FIVB – 4) piłki meczowe są przygotowane do ich użytkowania; 2) zawsze upewnić się, że jest dostępna co najmniej 1 zapasowa piłka; jedną z piłek Sędzia winien odłożyć pod stolik sekretarza. Przepis 3.3
---	---

Rozdział II. Uczestnicy zawodów

Zespoły

2.1.1 Co powinien uczynić Sędzia 1, jeżeli zauważył, że zespół opóźnia wznowienie gry zwlekając z powrotem na boisko po przerwie, gdyż rozmawia ze znajdującym się poza wolną strefą trenerem?	Interpretacja: Sędzia powinien zastosować odpowiednią sankcję za opóźnianie gry (upomnienie lub karę), a także poprosić o przybycie na pole gry Sędziego Głównego w celu wyjaśnienia kwestii niedozwolonej pomocy trenera. Przepis 4.1.4
2.1.2 Jakie powinno być postępowanie Sędziego, jeżeli podczas meczu Kapitan prosi go, żeby zwrócił uwagę na to, że zespół przeciwny korzysta z pomocy trenera?	Interpretacja: Sędzia powinien poprosić o przybycie na pole gry Sędziego Głównego. Przepis 4.1.4, Wytyczne dla Sędziów

Wyposażenie zawodników

2.2.1 Czy zawodniczka może grać, nosząc na palcu pierścionek z ostrym diamentem?	Interpretacja: Nie, zawodniczka musi zdjąć pierścionek albo zakleić go plastrem, by zapobiec jakiegokolwiek potencjalnej kontuzji, do której może doprowadzić diament. Przepis 4.5
2.2.2	Interpretacja:

Jak powinien zachować się Sędzia 1, jeżeli zauważył, że obydwie zespoły noszą stroje meczowe w tym samym kolorze? Zobacz także: Przypadek 10.2	Sędzia powinien rozwiązać sytuację najpierw przez rozmowę z Kapitanami obu zespołów, a jeżeli jest to niezbędne poprzez losowanie. Jeżeli problem nie został rozwiązany należy poinformować o nim Komisarza. Przepis 4.4
2.2.3 Przed meczem Sędzia pierwszy zauważył, że tylko jeden z zawodników zespołu korzysta dodatkowo ze specjalnych spodenek (szortów) kompresyjnych. Czy w takiej sytuacji zawodnik powinien uzyskać zgodę Sędziego pierwszego na zastosowanie takiego elementu stroju / wyposażenia?	Interpretacja: Nie, uzyskanie zgody Sędziego pierwszego na korzystanie z takiego wyposażenia nie jest wymagane. Nie ma obowiązku, aby drugi z zawodników tego zespołu korzystał wówczas z tego samego typu stroju chroniącego przed zimnem. Nie występują również żadne dodatkowe warunki wstępne, w tym dotyczące temperatury minimalnej, dla stosowania takiego rodzaju ubioru. Jeśli jednak obaj zawodnicy z zespołu chcą używać takiego samego typu wyposażenia, to musi być ono tego samego kroju i w tym samym kolorze. Przepis 4.5.3, Wytyczne dla Sędziów
2.2.4 Jeżeli podczas gry spodenki zawodnika przypadkowo znacząco się rozdarły, to czy Sędzia pierwszy może pozwolić zawodnikowi na ich wymianę na nową identyczną parę bez zbędnego opóźnienia gry?	Interpretacja: Tak, Sędzia pierwszy może na to pozwolić. Zespół nie musi wykorzystać w tym celu przerwy na odpoczynek oraz nie zostanie zastosowana żadna sankcja za opóźnianie gry. Przepis 4.4.2
2.2.5 Czy wolno grać z zegarkiem na rękę?	Interpretacja: Tak, zawodnik może podczas gry nosić zegarek. Przepis 4.5.1, Decyzja FIVB
2.2.6 Czy zawodnik może grać w specjalnych skarpetkach plażowych?	Interpretacja: Tak, za uprzednią zgodą Sędziego pierwszego, zawodnicy mogą nosić obuwie różnego rodzaju, w tym: skarpety, obuwie piankowe, gumowe czy w ostateczności obuwie sportowe. Przepis 4.3.2, 4.4.1, Wytyczne dla Sędziów
2.2.7 Co powinien zrobić Sędzia, jeżeli zauważył, że zawodnicy danego zespołu noszą stroje, których numeracja nie odpowiada numerom zawodników zapisanym w protokole?	Interpretacja: Sędzia powinien rozwiązać tę sytuację pozwalając na zmianę jednego lub obu strojów. Żadna sankcja nie powinna być zastosowana.

Zobacz także: Przypadek 10.2	Wynik zostaje utrzymany, zaś grę wznowi zespół uprawniony do wykonania zagrywki przed zauważeniem tej sytuacji. Przepis 4.4
-------------------------------------	---

Prawa i obowiązki uczestników zawodów

2.3.1 Czy Kapitan może zwrócić się do Sędziego pierwszego, by ten poprosił Sędziego Liniowego o powtórzenie swojej sygnalizacji?	Interpretacja: Tak, Kapitan może zwrócić się do Sędziego pierwszego oraz poprosić o wyjaśnienie zastosowanej interpretacji przy podjętej decyzji. Sędzia musi udzielić odpowiedzi na postawione pytanie, zaś Sędzia Liniowy może zostać poproszony o powtórzenie swojej sygnalizacji. Przepis 5.1.2.1
2.3.2 Czy Kapitan może poprosić o wyjaśnienie podjętej przez Sędziego pierwszego decyzji, jeżeli jest ona jednoznacznie niezgodna z Przepisami gry?	Interpretacja: Tak, Sędzia pierwszy powinien powtórzyć podjętą przez siebie decyzję oraz wyjaśnić ją Kapitanowi. Jeśli to konieczne, może również użyć oficjalnej sygnalizacji. Jeżeli Kapitan nie zgadza się z wyjaśnieniami sędziego, to może wyrazić chęć złożenia protestu zgodnie z <i>Procedurą rozpatrzenia protestu</i> . Sędzia pierwszy musi ocenić, czy prośba Kapitana spełnia kryteria rozpatrzenia protestu. Jeśli tak, to Sędzia nie może odrzucić protestu zespołu i musi rozpocząć ww. <i>Procedurę</i> , wzywając na boisko Sędziego Głównego. Przepis 5.1.2.1, Wytyczne dla Sędziów
2.3.3 Jak powinien zachować się Sędzia, który chciał rozpocząć <i>Procedurę sprawdzenia miejsca upadku piłki</i> , lecz przed weryfikacją tego miejsca zawodnik zataił ślad?	Interpretacja: Sędzia nie jest w stanie ocenić, czy piłka była w boisku czy autowa. Niezwłocznie wobec odpowiedzialnego za to zawodnika winna zostać zastosowana sankcja za zachowanie grubiańskie (czerwona kartka). Przepis 20.2.1, 20.3.1
2.3.4 Co powinien uczynić Sędzia 1, jeżeli po jego decyzji (piłka w boisku / autowa), zawodnik przesunął linię, którą uprzednio poruszył przy zagraniu piłki podczas wymiany?	Interpretacja: Jeżeli Sędzia uzna, że w ten sposób zawodnik próbuje ukryć błąd swojego zespołu, może wówczas upomnieć zawodnika lub zastosować wobec niego odpowiednią sankcję. Przepis 20.1, 20.2

2.3.5 Jak powinien zareagować Sędzia 1, jeżeli Kapitan kwestionuje jego zdolność do podejmowania decyzji oraz bezstronność?	Interpretacja: Sędzia zawsze powinien odpowiadać na wszystkie pytania w sposób nienaganny i profesjonalny oraz wskazywać jakie zachowanie jest akceptowalne, a jakie nie. Sędzia nie powinien pozwolić na zachowanie tego typu, lecz jeżeli to możliwe wykorzystać słowne upomnienie, po którym powinno nastąpić formalne upomnienie (żółta kartka), a jeśli trzeba, należy rozważyć zastosowanie sankcji za niewłaściwe zachowanie. Przepis 20.1, 20.2, 20.3
2.3.6 Co powinien zrobić Sędzia pierwszy w celu umożliwienia ukończenia protokołu, jeżeli zaraz po zakończeniu meczu Kapitan zespołu opuścił pole gry i nie podpisał protokołu? Zobacz także: Przypadek 10.3	Interpretacja: Sędzia pierwszy chcąc zapewnić możliwość dokończenia zapisów w protokole, musi opisać zaistniałą sytuację w rubryce <i>Uwagi</i> przed dostarczeniem protokołu do Sędziego Głównego. Przepis 5.1.3.1, Instrukcja protokolowania

Rozdział III. Punkt, set i zwycięzca meczu

System punktacji

3.1.1 Jakie zasady powinien zastosować Sędzia pierwszy by zapisać w protokole fakt poddania meczu przez zespół ze względu na kontuzję zawodnika odniesioną przed rozpoczęciem meczu? Zobacz także: Przypadek 10.4	Interpretacja: Sędziowie muszą się upewnić, że w protokole zostały zapisane wszystkie niezbędne szczegóły, w tym w rubryce <i>Uwagi</i> została wskazana przyczyna poddania meczu. Przeprowadzanie losowania czy rozgrzewki nie jest konieczne. Kapitanowie obu zespołów powinni podpisać protokół, w celu potwierdzenia wyniku meczu. Sędzia musi wezwać na pole gry oficjalny personel medyczny oraz poinformować zawodników, Sędziego Głównego, Komisarza, Organizatorów Turnieju i Sędziów o zaistniałej sytuacji poddania meczu. Sędzia pierwszy utrzymuje całkowity nadzór nad opisem zaistniałej sytuacji w protokole. Przepis 6.4, Wytyczne dla Sędziów
3.1.2 Co powinien zrobić Sędzia, żeby potwierdzić kolejność wykonywania zagrywki w obu zespołach przed 2. setem?	Interpretacja: Sędzia powinien:

	1) najpierw zapytać jakiego wyboru dokonał zespół, który przegrał losowanie przed 1. setem; 2) następnie zapytać zespół przeciwny o jego wybór z pozostałych możliwości. Te dwa działania powinny pozwolić na ustalenie zespołu, który rozpocznie seta zagrywką oraz na przydzielenie strony boiska, na których zespoły rozpoczną grę. 3) Dodatkowo Sędziowie powinni ustalić kolejność wykonywania zagrywki w obu zespołach. Przepis 7.6, Instrukcja protokołowania
--	--

Rozdział IV. Przygotowanie do meczu, struktura gry

Przygotowanie do meczu

4.1.1 Czy po wygraniu losowania Kapitan może poprosić o zgodę na wejście na boisko w celu zadecydowania o wyborze strony boiska? Zobacz także: Przypadek 10.6	Interpretacja: Jest to sytuacja akceptowalna, o ile decyzja zostanie podjęta szybko, dzięki czemu po zakończeniu rozgrzewki Sekretarz będzie dysponował czasem wystarczającym do przygotowania się do rozpoczęcia meczu. Przepis 7.1
4.1.2 Czy zawodnik może poprosić Sędziego pierwszego pod koniec oficjalnej rozgrzewki o zgodę na udanie się do toalety lub łazienki?	Interpretacja: Tak, jednakże, jeśli zawodnik opóźni naturalny przebieg meczu poprzez korzystanie z toalety, wówczas temu zespołowi / zawodnikowi zostanie przyznana <i>przerwa regeneracyjna</i>. Przy zgłoszeniu przez zawodnika prośby o skorzystanie z toalety, jego zespół musi zostać pouczony, że Sędzia pierwszy rozpocznie odmierzenie <i>przerwy regeneracyjnej</i> z chwilą upływu czasu pozostałego do rozpoczęcia meczu lub wraz z zakończeniem zwyczajnej przerwy w grze (przerwy na odpoczynek, przerwy technicznej, przerwy pomiędzy setami, czasu /12 s/ między wymianami). Jeśli Sędzia Rezerwowy zajęty jest w danej chwili obowiązkami związanymi z meczem, wówczas Sędzia drugi musi towarzyszyć zawodnikowi udającemu się do toalety, zaś Sędzia pierwszy nadzoruje całą sytuację stojąc w pobliżu stolika Sekretarza. Przepis 17.1.2, Wytyczne dla Sędziów

4.1.3 Jeżeli boisko rozgrzewkowe ułożone jest w innym kierunku, niż boisko, na którym rozgrywany będzie mecz, to czy zawodnicy mogą poprosić o wydłużenie oficjalnej rozgrzewki do 5 minut, zamiast 3?	Interpretacja: Decyzję w tej sprawie powinien podjąć przed rozpoczęciem zawodów Komitet Organizacyjny Turnieju, a Komisarz powinien ją niezwłocznie przekazać zainteresowanym osobom. W tych okolicznościach Sędzia powinien zaakceptować prośbę zawodników, ponieważ występują istotne różnice pomiędzy warunkami panującymi na boisku rozgrzewkowym i na boisku meczowym. Zawodnikom należy zatem przyznać czas, który mogą wykorzystać na dostosowanie się do nowych warunków na boisku meczowym. Przepis 7.2
---	--

Ustawienie zespołu, pozycje zawodników

4.2.1 Co powinien zrobić Sekretarz, jeżeli przed rozpoczęciem 1. seta zauważył, że zespół ustawił się inaczej, niż wynika to z kolejności wykonywania zagrywki określonej w protokole? Zobacz także: Przypadek 10.5	Interpretacja: Sekretarz niezwłocznie powinien zwrócić Sędziemu uwagę na fakt, że w protokole została określona inna kolejność wykonywania zagrywki. Najpierw Sędziowie muszą sprawdzić, czy zapis w protokole jest prawidłowy. Jeżeli wystąpiła jakakolwiek możliwość błędnego przekazania lub błędnego zapisu kolejności zagrywających, to zapis powinien zostać poprawiony, a zawodnikowi przygotowanemu do zagrywki należy zezwolić na jej wykonanie. Zasadniczo Sędzia powinien akceptować taką decyzję zawodników, ponieważ nie zmienia ona w istotny sposób przebiegu meczu, a zespół nie uzyskuje w ten sposób przewagi. Przepis 7.3, 7.7
--	--

Rozdział V. Sytuacje podczas gry

Sytuacje w grze

5.1.1 Co powinni zasygnalizować sędziowie w następującej sytuacji: Podczas meczu piłka była rozgrywana przy siatce w serii kilku następujących po sobie szybkich odbić. Nie jasnym było, kto ostatni	Interpretacja: Sędzia drugi powinien początkowo ustawić się bardzo wyraźnie po stronie zespołu, który popełnił błąd oraz dyskretnie zasygnalizować piłkę w boisku lub aut (by pomóc Sędziemu pierwszemu). Sędzia pierwszy powinien popatrzeć na sygnalizację Sędziego Liniowego
--	--

dotknął piłki. Po tej serii zagrań piłka upadła za linią boczną, nieopodal Sędziego drugiego.	i Sędziego drugiego, a następnie wskazać zespół, który będzie zagrywał, rodzaj błędu oraz zawodnika popełniającego błąd, jeśli to konieczne. Jeżeli Sędzia pierwszy oceni, że zawodnicy mieli jednoczesny kontakt z piłką nad siatką, to należy zdecydować, że był aut, a błąd popełnił zespół znajdujący się po przeciwnej stronie siatki względem miejsca, gdzie upadła piłka. Przepis 9.1.2.2, 21.2.3.1
5.1.2 Jeżeli piłka upadła poza linią wyznaczającą boisko, a linia ta nie została dotknięta przez piłkę, jednak poruszyła się ze względu na wpływ uderzenia piłki w podłoże, to czy taką sytuację Sędzia pierwszy powinien ocenić jako piłkę w boisku?	Interpretacja: Sędzia pierwszy powinien uznać, że piłka jest autowa. Poruszenie się linii, która nie miała kontaktu z piłką jest naturalnym zjawiskiem ze względu na charakter powierzchni pola gry oraz samych linii. Sędzia powinien zawsze umieć przekazać zawodnikom precyzyjną i prawidłową definicję piłki w boisku, wyjaśniając równocześnie wszelkie wątpliwości. Sędziowie muszą być świadomi, że piłka może upaść poza boiskiem, dotykając wcześniej uniesionej nad piaskiem linii. W takiej sytuacji – ponieważ piłka miała kontakt z linią – należy uznać, że jest piłką w boisku. Przepis 8.3
5.1.3 Jeżeli piłka upadła przy linii po stronie Sędziego drugiego, który zasygnalizował Sędziemu pierwszemu odmienną decyzję niż sygnalizacja Sędziego Liniowego, jak wówczas prawidłowo powinien zachować się Sędzia pierwszy?	Interpretacja: Idealem jest sytuacja, w której Sędziemu drugiemu nie wolno użyć innej sygnalizacji, niż Sędzia Liniowy, chyba że jest w 100% pewien swojej oceny sytuacji. Wówczas Sędzia pierwszy powinien postąpić zgodnie z sygnalizacją Sędziego drugiego. Sędzia pierwszy powinien postępować następująco: 1) niezwłocznie użyć gwizdka; 2) następnie zebrać wszystkie informacje od pozostałych członków komisji sędziowskiej; 3) podjąć decyzję, uwzględniając to co sam widział; 4) wziąć odpowiedzialność za konsekwencje podjętej przez siebie decyzji. Przepis 8.3, 8.4, Wytyczne dla Sędziów

5.1.4 Piłka upadła bardzo blisko linii. Sędzia Liniowy pokazał aut, jednak obaj Sędziowie są przekonani, że piłka dotknęła linii. Jak obaj Sędziowie powinni sobie poradzić z tą sytuacją? Materiał Filmowy FIVB [link]	Interpretacja: Sędzia drugi powinien zasygnalizować piłkę w boisku (aby dyskretnie pomóc Sędziemu pierwszemu). Sędzia pierwszy musi zmienić decyzję Sędziego Liniowego (pokazując piłkę w boisku). Przepis 8.3
5.1.5 (przeredagowany – 2026) Jak powinien postąpić Sędzia, jeżeli piłka upadła w pobliżu linii boiska, która została przesunięta?	Interpretacja: Mimo że wymiary boiska są sprawdzane przed meczem, to linie boiska do siatkówki plażowej nie są nieruchome i mogą przemieszczać się w trakcie gry. W związku z tym Sędzia 1 powinien traktować boisko takim, jakie jest w danym momencie i na tej podstawie podejmować decyzję, dokładnie w taki sam sposób, w jaki postrzegają je zawodnicy przed przebicciem piłki na stronę przeciwnika. Jedynym odstępstwem jest sytuacja, w której linia została przesunięta w końcowej fazie wymiany już po ostatnim kontakcie z piłką. W takim przypadku Sędzia Pierwszy powinien poprawić położenie linii (przywrócić do jej pierwotnego położenia), jeśli ślad piłki jest widoczny i w pełni wiarygodny, podjąć decyzję na jego podstawie. W przeciwnym razie wymiana powinna zostać powtórzona. Przepis 8.3, 8.4, Wytyczne dla Sędziów
5.1.6 Piłka po zagrywce przeleciała nad siatką w przestrzeni przejścia, a następnie ze względu na silny podmuch wiatru wróciła pod siatką i upadła po stronie zespołu zagrywającego. Jaką decyzję powinien podjąć Sędzia 1?	Interpretacja: Sytuacja ta jest bardzo nietypowa. Zespół odbierający miał jednak szansę odbić piłkę, kiedy ta znajdowała się w przestrzeni nad jego boiskiem, po tym jak prawidłowo po zagrywce przekroczyła pionową płaszczyznę siatki w przestrzeni przejścia. Wobec tego punkt powinien zostać przyznany zespołowi zagrywającemu. Przepis 10.1.1, 12.6.2.1
5.1.7 Piłka po odbiciu przez zespół przeszła częściowo nad antenką nad boisko zespołu przeciwnego po stronie Sędziego drugiego.	Interpretacja: Tak, Sędzia drugi, zgodnie z zakresem swoich uprawnień, ma prawo i obowiązek przerwać gwizdkiem wymianę i zasygnalizować ten

Czy Sędzia drugi w tej sytuacji musi przerwać gwizdkiem wymianę?	błąd, jeśli wystąpi po jego stronie boiska. Równocześnie Sędzia Liniowy musi zasygnalizować błąd machając i wskazując palcem antenkę. Należy jednak odróżnić sytuację, w której piłka lecąc znad boiska przechodzi częściowo nad antenką w kierunku wolnej strefy przeciwnika – wówczas gra nie jest przerywana gwizdkiem, a Sędziowie nie wykonują sygnalizacji. Przepis 10.1.2, 23.3.2.4
---	--

Błędy w grze

5.2.1 W meczu piłka została równocześnie odbita nad siatką przez zawodników obu zespołów (piłka została przytrzymana nad siatką). Po tym zagranii piłka upadła poza boiskiem po stronie Zespołu L. Który zespół będzie wykonywał zagrywkę?	Interpretacja: Zagrywać będzie Zespół L, ponieważ jeżeli po równoczesnym zagranii piłki nad siatką, upadnie ona poza boiskiem, to ostatni kontakt z piłką miał zespół po przeciwnej stronie siatki względem miejsca, gdzie upadła piłka. Przepis 9.1.2.2, 9.1.2.3, 9.2.2.2
---	---

Gra piłką

5.3.1 Piłka została skierowana za antenką i opuściła przestrzeń nad polem gry. Zawodnik zespołu broniącego dobiegł do piłki i odbił ją, przy czym przy zagranii skorzystał ze wsparcia stolika sekretarza. Kontakt z piłką miał miejsce nad częścią stolika sekretarza znajdującą się po stronie zespołu przeciwnego. Sędzia pierwszy nie przerwał gry, a wymiana była kontynuowana. Czy zagranie było prawidłowe?	Interpretacja: Tak, zagranie zawodnika było bardzo widowiskowe. Zgodnie z treścią przepisu piłka może być odzyskiwana spoza własnej wolnej strefy oraz znad całego stolika sekretarza. Zagranie zawodnika było dozwolone i Sędzia pierwszy miał rację, pozwalając na kontynuowanie gry. Przepis 9
5.3.2 Jeżeli podczas meczu piłka po ataku musnęła blok, czego nie zauważył Sędzia 1, to jak wówczas może się on upewnić co do tego, czy zespół blokujący może odbić piłkę 2 lub 3 razy? Materiał Filmowy FIVB [link]	Interpretacja: Sędzia zawsze powinien utrzymywać kontakt wzrokowy z Sędzią drugim oraz Sędziami Liniowymi, by przed podjęciem decyzji zawsze zobaczyć czy swoją dyskretną sygnalizacją nie pomagają oni w ocenie sytuacji. Przepis 14.1.3, 14.4.1

5.3.3 Czy Kapitan zespołu zagrywającego może reklamować zagranie zespołu przeciwnego, jeżeli Sędzia pozwolił na zastosowanie w odbiorze zagrywki wydłużonego kontaktu przy odbiciu sposobem górnym (złapanie piłki), ponieważ Sędzia ocenił zagrywkę jako <i>silną i trudną do obrony piłkę</i>?	Interpretacja: Tak, jest to dozwolone zachowanie Kapitana. Zagrywka jest szczególnym wyjątkiem od przepisów o <i>silnej i trudnej do obrony piłce</i>. Zastosowanie tej techniki odbicia przy odbiorze zagrywki jest niezgodne z przepisami gry. Jeśli zawodnik odbija piłkę palcami sposobem górnym (np. przy rozegraniu), wówczas odbicie musi być czyste (piłka nie może być podwójna oraz złapana ani rzucona). Przepis 9.2.2, 9.2.2.1, 9.2.2.2, 9.2.2.2.4, 9.3.3, 9.3.4
5.3.4 Czy zawodnik może rozegrać piłkę z dowolnej pozycji? Materiał Filmowy FIVB [link 1]	Interpretacja: Sędzia musi analizować tylko przepisy gry. Sędzia nie powinien oceniać pozycji zawodnika przed, w trakcie lub po obiciu (rozegraniu) piłki. Zawodnik teoretycznie może rozegrać piłkę z dowolnej pozycji. Przepis 9.2, Wytyczne dla Sędziów
5.3.5 Czym należy się kierować przy ocenie obrony ataku przeciwników jako <i>silną i trudną do obrony piłkę</i>? Materiał Filmowy FIVB [link 1] Materiał Filmowy FIVB [link 2]	Interpretacja: Przy ocenie obrony ataku przeciwników jako <i>silna i trudna do obrony piłka</i> Sędzia pierwszy powinien rozważyć: 1) czy zawodnik miał czas na zmianę techniki odbicia piłki, 2) czas i odległość między akcją ataku i obrony, 3) czy prędkość piłki uległa zmianie poprzez kontakt z blokiem lub siatką, 4) czy zagranie zawodnika ma charakter defensywny czy ofensywny. Przepis 9.2.2.1
5.3.6 Czy zawodnik może użyć w obronie techniki jak przy <i>silnej i trudnej do obrony piłce</i>, jeżeli piłka po ataku musnęła blok, ale jej prędkość oraz kierunek lotu się nie zmieniły?	Interpretacja: Tak. Pomimo tego, że w akcji obronnej nastąpi drugie odbicie zespołu, użycie tej techniki w tej sytuacji jest dozwolone. Sędzia musi być pewien, że piłka po kontakcie z blokiem nadal spełnia kryteria dotyczące <i>silnej i trudnej do obrony piłki</i>, zwłaszcza pod względem czasu jakim dysponował zawodnik broniący piłkę na zmianę techniki jej odbicia w obronie. Przepis 9.2.2.1, 9.2.3.2, 9.3.3, 9.3.4
5.3.7 Czy zawodnik może użyć w obronie techniki jak przy <i>silnej i trudnej do obrony piłce</i>, jeżeli	Interpretacja: Nie. W tej sytuacji znaczącej zmianie uległa prędkość piłki, dlatego też piłka nie jest już

piłka po ataku dotknęła górnej taśmy siatki przez co jej prędkość znacząco zmalała?	dalej silna i trudna do obrony. W tej sytuacji byłaby to <i>piłka rzucona</i>. Przepis 9.2.2.1, 9.3.3
5.3.8 Ze względu na silny wiatr zawodnicy atakowali piłkę z pozycji stojącej. Czy przy takich atakach zawodnik może użyć w obronie techniki właściwej <i>silnej i trudnej do obrony piłce</i> (np. przytrzymując piłkę przy odbiciu palcami sposobem górnym)?	Interpretacja: Sędzia pierwszy musi skupić się na czasie, którym dysponował zawodnik by ewentualnie zmienić technikę odbicia piłki. Czy zawodnik miał wystarczający zasób czasu na zmianę techniki odbicia z defensywnej na ofensywną. Wobec czego, to do Sędziego pierwszego należy ocena czasu i odległości. Nie ma znaczenia czy zawodnik uderzył piłkę z całej siły, czy wykonał zagranie w nietypowy sposób. Przepis 9.2.2.1
5.3.9 Jakimi wyznacznikami powinien kierować się Sędzia pierwszy przy ocenie wystawy, w której zawodnik używa techniki polegającej na długim i przeciągłym kontakcie z rękoma (łapanie piłki)? Materiał Filmowy FIVB [link]	Interpretacja: Sędzia powinien rozważyć czystość kontaktu z piłką – czy dłonie / palce miały równoczesny kontakt z piłką oraz czy piłka została odbita w jednym szybkim ruchu, np. czy piłka nie została zauważalnie zatrzymana w dłoniach zawodnika, lub czy zawodnik nie stosuje techniki, w której kontakt dłoni z piłką jest wydłużony (PIŁKA ZOSTAJE ZŁAPANA). Przepis 9.3.3, 9.3.4, Wytyczne dla Sędziów
5.3.10 Jeżeli zawodnik odbija piłkę w specyficzny sposób: przy <i>silnej i trudnej do obrony piłce</i> wykorzystywał technikę, w której oba przedramiona są wyprostowane, zaś palce obu otwartych dłoni są skierowane w dół w kierunku boiska, a piłka zostaje chwilowo przytrzymana (np. piłka NIE ODBIJA SIĘ od rąk zawodnika), czy Sędzia powinien ocenić takie odbicie jako piłkę rzuconą?	Interpretacja: Tak. Z wyjątkiem odbicia palcami sposobem górnym, kontakt zawodnika z piłką w siatkówce wymaga w swojej istocie odbicia od punktu, z którym piłka ma kontakt. Zagranie opisane w tym przypadku to kontakt z piłką, w którym piłka nie odbija się, ponieważ ta technika angażuje oba nadgarstki, które są odwrócone (zatem palce skierowane są dół, a kciuki na boki – co przepisy w szczególności sposób określają jako nieprawidłowe). Sędzia powinien uznać, że była to piłka rzucona. Przepis 9.2.2.1, 9.3.3
5.3.11 Czy w starciu nad siatką zawodników obu zespołów (jednoczesne odbicie piłki jednorącz, w którym została ona przytrzymana) może ulec zmianie kierunek odbicia piłki?	Interpretacja: Tak, podczas równoczesnego odbicia piłki jednorącz otwartą dłonią nad siatką (w którym kontakt jest wydłużony) przez zawodników obu zespołów – może nastąpić zmiana kierunku odbicia ze względu na

	zaangażowaną przez zawodników siłę rąk w odbicie piłki. Po takim zagraniu – gra jest kontynuowana. Przepis 9.1.2.3
--	---

5.3.12 Czy zawodnik może użyć w obronie techniki jak przy <i>silnej i trudnej do obrony piłce</i> (np. chwilowo przytrzymując piłkę w dłoniach) w przypadku piłki lecącej od bloku przeciwnika?	Interpretacja: Tak, zagranie takie jest dozwolone, jeżeli są spełnione kryteria <i>silnej i trudnej do obrony piłki</i>. Piłkę odbitą przez blok lub skierowaną z powrotem od bloku w tej sytuacji można uznać za mającą charakter odbicia atakującego i wówczas kontakt z piłką może być nieco wydłużony. Przepis 9.2.2.1
--	---

Piłka przy siatce

5.4.1 Piłka po wykonaniu zagrywki przeszła na stronę zespołu przeciwnego częściowo nad antenką po stronie Sędziego drugiego. Czy Sędzia drugi w tej sytuacji musi przerwać gwizdkiem wymianę?	Interpretacja: Jest to sytuacja, w której Sędzia drugi musi użyć gwizdka, a gra zgodnie z przepisami nie może być kontynuowana (po zagrywce piłka musi przekroczyć pionową płaszczyznę siatki całkowicie pomiędzy antenkami). Sytuacja ta należy do zakresu obowiązków Sędziego drugiego, gdyż miała miejsce po jego stronie boiska. Fachowość i aktywność Sędziów Liniowych odgrywa bardzo dużą rolę w takich sytuacjach – należy zasygnalizować błąd machając chorągiewką i wskazując palcem antenkę. Przepis 10.1.1.2, 23.3.2.4
--	---

5.4.2 Piłka, znajdująca się całkowicie w przestrzeni po stronie Zespołu L, została zaatakowana przez zawodnika tego zespołu. Równocześnie z atakiem piłki dotknął zawodnik blokujący z Zespołu R. Czy zawodnik blokujący popełnił błąd? Materiał Filmowy FIVB [link 1] Materiał Filmowy FIVB [link 2] Materiał Filmowy FIVB [link 3] Materiał Filmowy FIVB [link 4] Materiał Filmowy FIVB [link 5]	Interpretacja: W tym przypadku błędu nie popełnił żaden z zawodników. Blokujący popełniłby błąd, gdyby w takiej sytuacji dotknął piłki pierwszy. Należy jednak pamiętać, że ta interpretacja dotyczy jednoczesnego kontaktu z piłką w sytuacji „atak – blok”. Jeżeli zawodnik zespołu L wystawiałby piłkę partnerowi, ze względu na to, że piłka znajdowała się całkowicie w przestrzeni Zespołu L, wówczas blokujący popełniłby błąd „sięgania nad siatą na stronę przeciwnika”, przeszkadzając w wyprowadzeniu zagrania przez zespół atakujący. Przepis 14.3
--	--

Zawodnik przy siatce

5.5.1 Zawodnik atakujący wylądował w przestrzeni zawodnika blokującego, którego także lekko potrącił. W następstwie tej sytuacji zawodnik blokujący dotknął dolnej części siatki. Czy Sędzia drugi powinien odgwizdać utrudnianie gry – błąd wkroczenia pod siatką w przestrzeń przeciwnika?	Interpretacja: Jest to wyraźne utrudnianie gry, zatem zagraniem zawodnika atakującego powinno być uznane za błąd i odgwizdane. Błąd ten sygnalizuje się wyłącznie wskazaniem na zawodnika atakującego. Przepis 11.2.1, 11.3.1, 11.4.2, 11.4.3, Wytyczne dla Sędziów
5.5.2 Jeżeli zawodnik po widowiskowej obronie wylądował na boisku po stronie przeciwnika, co doprowadzi do zatrzymania się blokującego, gdyż jego wyskok spowodowałby, że spadnie na zawodnika leżącego na jego boisku, czy należy wówczas uznać tę sytuację za utrudnianie gry?	Interpretacja: Tak, mimo iż kontakt nie wystąpił. Błędem jest, jeżeli zawodnik dotykając lub tworząc zagrożenie kontaktem, pozbawi zawodnika zespołu przeciwnego możliwości odbicia piłki, gdy w ocenie Sędziego, zawodnik mógł wykonać następne odbicie. Pozycja zawodnika broniącego uniemożliwiła wykonanie odbicia. Przepis 11.2.1, 11.4.2, 11.4.3, Wytyczne dla Sędziów
5.5.3 Zawodnik atakujący po wykonanym ataku przekroczył przestrzeń pod siatką i delikatnie trącił zawodnika blokującego. Czy należy uznać tę sytuację za utrudnianie gry? Materiał Filmowy FIVB [link]	Interpretacja: Ocena tej sytuacji zależy wyłącznie od tego, czy zawodnik blokujący znajdował się w takiej pozycji, w której możliwość wykonania przez niego następnego zagrania piłki została ograniczona. Przepis 11.2.1, 11.4.2, 11.4.3, Wytyczne dla Sędziów
5.5.4 Piłka po odbiciu przez Zawodnika zespołu L przeszła w kierunku wolnej strefy zespołu przeciwnego całkowicie poza antenką po stronie Sędziego drugiego. Drugiemu z zawodników Zespołu L, który przebiegł pod siatką, żeby odzyskać piłkę, celowo zablokował drogę zawodnik zespołu przeciwnego. Czy Sędzia drugi powinien odgwizdać w tej sytuacji utrudnianie gry? Materiał Filmowy FIVB [link]	Interpretacja: Tak, jest to forma utrudniania gry, nawet jeśli nie nastąpił kontakt fizyczny. Znacząca zmiana pozycji przez zawodnika pozbawiająca przeciwnika uprawnionej możliwości zagrania piłki jest niezgodna z przepisami. Innymi słowy, pomimo tego, że w siatkówce plażowej zawodnik może przebiec przez boisko przeciwnika, aby odzyskać piłkę z wolnej strefy przeciwnika, niezależnie od jego świadomości, w jaki sposób piłka pokonała przestrzeń przejścia, zawodnik ten, w przypadku, gdy piłka przeszła w przestrzeni przejścia, będzie odpowiedzialny za możliwe utrudnianie zdolności zagrania piłką przez przeciwnika, tj. w sytuacji, gdy fakt przebiegnięcia zawodnika na drugą stronę

	uniemożliwi zawodnikowi przeciwnego zespołu podjęcie decyzji właściwej decyzji, czy zagrać piłkę, czy nie... Może to być ważna wskazówka do odgwyzdania utrudniania gry. Przepis 10.1.2, 10.1.2.1, 11.4.3, Wytyczne dla Sędziów
5.5.5 Po wykonanym bloku zawodnik (z Zespołu R) upadł na boisko, częściowo znajdując się po stronie zespołu przeciwnego (Zespołu L). Piłka po bloku uderzyła w siatkę, wleciała w przestrzeń zespołu L i upadła na zawodnika blokującego, wciąż leżącego po stronie zespołu przeciwnego. Zespół atakujący nie miał szans by zagrać piłkę. Czy jest to utrudnianie gry?	Interpretacja: Utrudnianie gry wystąpiłoby tylko wówczas, gdyby zawodnik blokujący leżący na boisku przeciwnika przeszkodził mu w staraniach odbicia piłki. W tej sytuacji nie miało to miejsca, zatem Sędziowie powinni traktować tę piłkę tak, jakby upadła w boisku, uznając blok za prawidłowy, a zespół blokujący za wygrywający wymianę. Przepis 11.2.1, 11.4.3
5.5.6 Piłka przeszła <i>pomiędzy antenkami</i> w wolną strefę zespołu przeciwnego (tj. Zespołu R). Zawodnikowi próbującemu odzyskać tę piłkę, zablokował drogę zawodnik z zespołu przeciwnego. Czy Sędzia pierwszy powinien ocenić tę sytuację jako utrudnianie gry?	Interpretacja: Nie, nadrzędnym kryterium w tej sytuacji musi być to, że zespół, który skierował piłkę na stronę przeciwnika (Zespół L), nie ma możliwości wykonania odbicia piłki zgodnego z przepisami, ponieważ piłka przekroczyła płaszczyznę siatki całkowicie pomiędzy antenkami. Tym samym tylko zawodnicy Zespołu R mogą grać piłką. Jeśli w takiej sytuacji piłkę odbije zawodnik Zespołu L – Sędzia pierwszy musi niezwłocznie odgwyzdzić błąd. Przepis 10.1.1, 13.1.2
5.5.7 Podczas meczu jeden z zawodników znajdujący się blisko Sędziego pierwszego przeszedł pod siatką na boisko przeciwnika, próbując w ten sposób odzyskać piłkę, która przekroczyła pionową płaszczyznę siatki <i>przez przestrzeń przejścia</i>. Zawodnik zespołu przeciwnego podczas wykonywania akcji obronnej został dotknięty przez zawodnika, który przeszedł pod siatką. Co w tej sytuacji powinien zrobić Sędzia? Jak należy zachować się w analogicznej sytuacji, gdyby piłka przekroczyła pionową płaszczyznę siatki w przestrzeni zewnętrznej?	Interpretacja: W opisanym przypadku występuje zawsze utrudnianie gry. Jeżeli piłka przekroczyła pionową płaszczyznę siatki w przestrzeni przejścia – błąd popełnił zawodnik, który przeszedł pod siatką. Jeśli piłka przekroczyłaby pionową płaszczyznę siatki przez przestrzeń zewnętrzną – zawodnik wykonujący akcję obronną nie miałby prawa do odbicia piłki i jego zagranie należałoby uznać za utrudnianie gry. Przepis 11.4.3

5.5.8 Zawodnik skierował swoje ręce blisko siatki po swojej stronie, celowo doprowadzając do zmiany kierunku lotu piłki, która wpadła w siatkę po stronie przeciwnika. Czy jest to dozwolone? Materiał Filmowy FIVB [link]	Interpretacja: Nie, jest to błąd oraz jest to forma utrudniania gry. Taką sytuację uznaje się za dotknięcie siatki, gdyż uważa się, że to zawodnik dotknął siatki, a nie siatka zawodnika. Sędzia musi dokładnie widzieć, że to zawodnik celowo zmienia swoją pozycję, żeby doprowadzić do kontaktu z piłką przez siatkę, co pozwala mu osiągnąć przewagę nad przeciwnikiem. Przepis 11.4.3
5.5.9 Piłka uderzyła w górną taśmę siatki, powodując to, że siatka dotknęła zawodnika blokującego. Sędzia drugi odgwizdał błąd dotknięcia siatki przez blokującego. Piłka następnie upadła poza boiskiem po stronie zespołu atakującego. Sędzia pierwszy ma wątpliwości wobec decyzji Sędziego drugiego i postanowił powtórzyć wymianę. Czy Kapitan zespołu może w tej sytuacji zgłosić protest?	Interpretacja: Po wysłuchaniu wyjaśnień, Kapitan zespołu zawsze może zgłosić protest do Sędziego pierwszego. Jednakże to Sędzia pierwszy musi ustalić, czy protest jest zasadny, oceniając czy spełnia kryteria, które są wymagane do rozpoczęcia <i>Procedury rozpatrzenia protestu</i>. <i>Przepisy gry mające zastosowanie:</i> 11.3.3 Nie jest błędem, jeśli siatka, w którą została skierowana piłka, dotknie zawodnika zespołu przeciwnego. 8.2 Piłka jest poza grą od momentu popełnienia błędu, który został odgwizdany przez jednego z sędziów; w przypadku niewystąpienia błędu, piłka jest poza grą od momentu gwizdka sędziego. Jeżeli Kapitan zespołu nie zgadza się z decyzją Sędziego pierwszego, który nie pozwala na zgłoszenie protestu lub z decyzją podjętą na Poziomie 1 <i>Procedury rozpatrzenia protestu</i> oraz chce wnieść Protest na Poziomie 2, musi wówczas postępować według odpowiednich procedur. Przepis 8.2, 12.3.3
5.5.10 Piłka została zablokowana i poleciała prosto w dół w kierunku podłoża. Zanim piłka upadła na boisku zespołu atakującego, dotknęła nogi zawodnika blokującego, który stał już na piasku bez zamiaru kopnięcia (odbicia) piłki. Gdyby piłka nie trafiła w nogę, to z pewnością	Interpretacja: Nie. Zawodnik blokujący w tej konkretnej sytuacji nie popełnił błędu, ponieważ wyładował i stał, a jego kontakt z piłką był przypadkowy. Gdyby jednak taki kontakt z piłką miał miejsce nad powierzchnią pola gry, a zawodnik zespołu atakującego miał realną możliwość

wylądowałyby w boisku po stronie zespołu atakującego. Czy w tej sytuacji kontakt piłki z nogą zawodnika blokującego może zostać uznany za utrudnianie gry (przeszkadzanie) przeciwnikowi?	zagrana piłki, to wówczas taką sytuację należałoby ocenić jako przeszkadzanie w grze przeciwnikowi. Przepis 11.2.1
--	--

5.5.11 Piłka, po odbiciu przez zespół L, przeleciała wysoko nad antenką, a trajektoria jej lotu wskazywała, że może ona wylądować blisko linii bocznej. Trudno było jednoznacznie określić, czy piłka przekroczyła pionową płaszczyznę siatki w przestrzeni przejścia czy nad antenką (częściowo w przestrzeni zewnętrznej). Zawodnik zespołu L pobiegł pod siatką, aby odzyskać piłkę, w tym samym czasie zawodnik z zespołu R także podbiegł blisko linii bocznej w celu zagrana piłki. Następnie ci dwaj zawodnicy niemal się ze sobą zderzyli, po czym zawodnik zespołu R odbił piłkę i gra była kontynuowana. W jaki sposób w tego typu sytuacji ustalić, czy popełniony został błąd i jeśli tak, to przez którego z zawodników? Materiał Filmowy FIVB [link]	Interpretacja: Kluczowym czynnikiem jest tor lotu piłki. Jeżeli piłka wyraźnie przekroczyła płaszczyznę siatki pomiędzy antenkami, tj. przez przestrzeń przejścia, to w tej sytuacji zespół L nie miał prawa zagrać piłki. Oznacza to, że zawodnik zespołu L, który przebiegł pod siatką w celu ratowania piłki, utrudnił grę przeciwnikowi w ten sposób popełniając błąd, niezależnie od tego, czy zawodnik zespołu R z powodzeniem odbił piłkę. Jeżeli piłka wyraźnie przekroczyła płaszczyznę siatki nad lub poza antenką, czyli przez przestrzeń zewnętrzną, to w tych warunkach zespół L miał prawo do gry piłką. Wówczas należy uznać, że to zawodnik zespołu R popełnił błąd, przeszkadzając zawodnikowi zespołu L w odzyskiwaniu piłki. Jeśli Sędziowie lub Sędziowie Liniowi nie mogą w takiej sytuacji jednoznacznie ocenić w jaki sposób piłka przekroczyła płaszczyznę siatki (w przestrzeni przejścia czy też zewnętrznej), to obydwaj zawodnicy mogą w zgodzie z przepisami sądzić, że każdy z nich próbuje w sposób legalny zagrać piłkę. Nie warto przerywać wymiany w tych okolicznościach. Przepis 10.1, 11.2, 11.4.2
--	---

Zagrywka

5.6.1 Czy zawodnik może ustawić się do wykonania zagrywki poza przedłużeniem linii bocznej boiska?	Interpretacja: Tak. Można zezwolić na wykonanie zagrywki, nawet wtedy, gdy zawodnik ustawił się poza przedłużeniem linii bocznej boiska. Czynniki, na które powinien zwrócić uwagę Sędzia pierwszy przed zezwoleniem na wykonanie zagrywki, są następujące: 1) wszyscy pozostali zawodnicy oraz Sędziowie są gotowi do gry,
---	--

	2) zawodnik zagrywający jest w posiadaniu piłki, 3) do wykonania zagrywki przygotowany jest zawodnik odpowiadający kolejności zagrywających określonej w protokole. Przepis 12.3
5.6.2 Niewłaściwy zespół rozpoczął zagrywką 2. seta. Po rozegraniu wymiany Sędzia drugi, Sekretarz, a także obydwa zespoły zauważyły, że zagrywkę wykonał niewłaściwy zespół. Co powinien zrobić Sędzia pierwszy w takiej sytuacji?	Interpretacja: Set należy rozpocząć od nowa. Jeżeli zagrywał niewłaściwy zawodnik, a została rozegrana wymiana zakończona, to zespół może utrzymać zdobyty w wyniku tej wymiany punkt tylko wówczas, jeżeli zagrywał zespół, który miał prawo do wykonania zagrywki (a nie jak w tym przypadku, gdzie zagrywkę wykonał niewłaściwy zespół). Przepis 12.1.1
5.6.3 Co powinien zrobić Sędzia 1, jeżeli po podrzuceniu przez zawodnika zagrywającego piłki otarła się ona o znajdujący się nad zawodnikiem wysięgnik kamery?	Interpretacja: Sędzia powinien przerwać i powtórzyć wymianę, ponownie zezwalając na wykonanie zagrywki. W tym przypadku zewnętrzne działanie wpłynęło na wykonanie zagrywki. Zawodnik zagrywający może zostać poproszony, by się przesunąć w celu rozwiązania problemu lub żeby chwilę poczekać na zmianę pozycji kamery. Przepis 12.3, 17.2
5.6.4 Jeżeli zawodnik wykonuje zagrywkę stojąc blisko linii końcowej i popychając piasek spowoduje poruszenie się linii, to czy wówczas Sędzia pierwszy jest uprawniony do odgwizdania błędu przekroczenia linii końcowej podczas zagrywki? Materiał Filmowy FIVB [link]	Interpretacja: Tego typu sytuacja może z łatwością doprowadzić do pomyłki Sędziego pierwszego. Sędzia jest usytuowany wysoko (stojąc na podeście sędziowskim) i obserwuje z dalszej odległości miejsce potencjalnego błędu. Linia może się przesunąć, ponieważ zostanie popchnięta przez piasek. Błąd nie został popełniony, mimo że na pozór może to tak wyglądać. Przepis 12.4.3
5.6.5 Czy upuszczenie piłki tuż po zezwoleniu przez Sędziego pierwszego na wykonanie zagrywki, należy uznać za błąd zagrywki? Materiał Filmowy FIVB [link]	Interpretacja: Nie. Jeśli zawodnik nie wypuścił / nie podrzucił piłki z zamiarem wykonania zagrywki, to należy mu zezwolić na powtórzenie czynności przed wykonaniem zagrywki. Sędzia musi rozumieć, że zawodnicy dysponują wieloma

	unikalnymi technikami przygotowania się i wykonywania zagrywki, w których piłka może opuszczać dłonie zawodnika (np. przrzucanie piłki z ręki do ręki, podkręcanie jej), zanim ostatecznie piłka zostanie podrzucona do zagrywki. Przepis 12.4.1, 12.4.2
5.6.6 Jeśli zawodnik zwleka z wykonaniem zagrywki, czy wówczas Sędzia pierwszy powinien po 5 sekundach odgwizdać błąd i przyznać zagrywkę przeciwnikom?	Interpretacja: Sędzia powinien uwzględnić indywidualny dla danego zawodnika cykl czynności, które powtarza przed wykonaniem zagrywki, a także czy zawodnik widział sygnalizację zezwolenia na zagrywkę (lub czy słyszał gwizdek), czy może wyraźnie ma on zamiar opóźnić grę. Przepis 12.4.4
5.6.7 Po zezwoleniu przez Sędziego pierwszego na zagrywkę, zawodnik upuścił piłkę, co było elementem przygotowania się do wykonania zagrywki. Sędzia pierwszy zauważył, że piłka częściowo zamokła, gdyż miała kontakt z mokrą koszulką zawodnika. Czy w tej sytuacji Sędzia pierwszy może poprosić o zmianę piłki przed wykonaniem zagrywki?	Interpretacja: Tak, Sędzia pierwszy wyraźnie przeanalizował poniższe czynniki przy podjęciu tej decyzji: 1) nie wystąpił wyraźny zamiar opóźnienia gry, 2) upuszczenie piłki miało przypadkowy charakter i nie było celowym zagranie taktycznym skutkującym opóźnieniem gry, 3) działanie zgodne z duchem przepisów gry, 4) zapewnienie by dla utrzymania normalnych warunków gry wykorzystać nową piłkę, co za tym idzie – można wymienić mokrą piłkę. Przepis 3.1
5.6.8 Jeżeli zawodnik wykonuje zagrywkę spoza przedłużenia linii bocznej, jakiej sygnalizacji powinien użyć Sędzia dla tego błędu?	Interpretacja: Prawidłową sygnalizację pokazano na rys. 22 – to wskazanie, że zawodnik wykonał zagrywkę spoza strefy zagrywki poprzez wskazanie palcem na podłoże w przedłużeniu linii, którą przekroczył zawodnik przy zagrywce. Przepis 12.4.3, Rys. 9.22
5.6.9 Zawodnik wykonał zagrywkę w taki sposób, że mogło się wydawać, iż w momencie uderzenia piłka nie została wypuszczona, lecz zagrana z ręki. Czy Sędzia powinien odgwizdać błąd?	Interpretacja: Niekoniecznie, ponieważ zawodnicy często wypuszczają piłkę w ostatniej chwili przed jej uderzeniem drugą ręką. Przepis 12.4.1

5.6.10 Czy Sędzia pierwszy przed rozpoczęciem kolejnej wymiany może zmienić swoją decyzję, np. jeśli Sędzia Liniowy pokazywał błąd przekroczenia linii końcowej przy zagrywce, a Sędzia pierwszy we właściwym czasie nie zauważył tej sygnalizacji?	Interpretacja: Tak. Sędzia musi przestrzegać określonego porządku działań, by podjąć ostateczną decyzję, w tym wyjaśnić z Sędzią Liniowym istotę jego sygnalizacji. Jednakże prawidłową techniką sędziowania jest upewnienie się tuż po wykonanej zagrywce czy dany Sędzia Liniowy nie wykonuje sygnalizacji jakiegoś błędu. Przepis 12.6.1.2, Wytyczne dla Sędziów
--	---

5.6.11 Po gwizdku na wykonanie zagrywki Kapitan Zespołu L poprosił Sędziego drugiego o przerwę na odpoczynek i zaczął iść w kierunku strefy krzesełek swojego zespołu. Sędzia drugi nie użył gwizdka i starał się zawrócić zespół na boisko. Sędzia pierwszy widząc całą sytuację przerwał i powtórzył wymianę, a następnie przyznał przerwę dla Zespołu L. Czy takie postępowanie było prawidłowe?	Interpretacja: Nie – po gwizdku Sędziego na wykonanie zagrywki, Kapitan Zespołu L nie mógł zgłosić prośby o przerwę na odpoczynek, a tym bardziej jego zespół nie otrzymał zgody na opuszczenie boiska. Po gwizdku Sędziego pierwszego na zagrywkę, powinna ona zostać wykonana. Przepis 12.3, 15.5.4, 16.1, 16.2.1, 16.2.2, 16.2.3
--	---

Atak

5.7.1 Jeżeli zawodnik atakujący dopycha otwartą dłońią piłkę do bloku, czy takie zagranie należy zawsze uznawać za błąd?	Interpretacja: Sędzia powinien odgwizdać błąd ataku, jeżeli takie zagranie w akcji ataku miało miejsce przed dotknięciem piłki przez blokującego. Jednakże, jeżeli kontakt z piłką nastąpił równocześnie, to błąd nie występuje, a gra powinna być kontynuowana, o ile po obu stronach siatki znajdowała się część piłki (co sprawiło, że oba zespoły były uprawnione do gry piłką). Przepis 10.1.1.2, 23.3.2.4
---	---

5.7.2 Jak powinien zachować się Sędzia w przypadku piłki znajdującej się w pobliżu siatki, która została zagrana w akcji bloku przypominającej bardziej wystawę palcami?	Interpretacja: Jeżeli zagranie zawodnika nie zostało ocenione jako blok, wówczas Sędzia musi się skoncentrować na czystości zagrana (czy piłka nie była rzucona lub podwójna) oraz torze lotu piłki po wykonanym zagraniu. Przepis 9.3.3, 9.3.4, 13.2.5
---	--

5.7.3 Czy dozwolone jest, żeby rozmyślnie zagrać piłkę w ostatnim momencie oburącz palcami	Interpretacja: Jest to dozwolone, jeżeli tor lotu piłki jest prostopadły do linii ramion zawodnika, zaś zawodnik ustalił pozycję swoich ramion tuż
---	---

sposobem górnym przez plecy (do tyłu) na stronę przeciwnika?	przed rozpoczęciem zagrania (niezależnie czy zagranie następuje w przód czy w tył). Przepis 13.2.5, Wytyczne dla Sędziów
--	--

5.7.4 Piłka została prawidłowo („czysto”) rozegrana oburącz palcami sposobem górnym, jednak została zdmuchnięta przez wiatr na stronę przeciwnika. Czy Sędzia pierwszy takie zagranie zespołu powinien ocenić jako błąd ataku?	Interpretacja: Nie, wręcz przeciwnie jest to częsta błędna interpretacja przepisów, ponieważ to zagranie nie jest błędem. Jeżeli intencją zawodnika, który rozgrywał piłkę, było wystawienie jej partnerowi, błąd nie występuje. Jeżeli wiatr spowodował przekroczenie przez piłkę pionowej płaszczyzny siatki lub zmianę toru lotu piłki tak, że nie był on zgodny z linią wyznaczoną przez ramiona zawodnika, elementy te nie mogą mieć znaczenia przy decydowaniu o błędzie ataku. Przepis 13.2.5, Wytyczne dla Sędziów
--	---

Blokowanie

5.8.1 Czy prawidłowe jest zablokowanie „zagrywki słonecznej” w siatkę, a następnie ponowne jej odbicie do partnera z zespołu?	Interpretacja: Nie, jest to błąd. Blokowanie zagrywki jest niedozwolone. Ponieważ pierwszy kontakt z piłką jest nieprawidłowy, zatem Sędzia pierwszy powinien odgwizdać błąd w momencie dotknięcia piłki przez blok. Przepis 14.1.1, 14.1.3, 14.5, 14.6.3
---	---

5.8.2 Zawodnik dość późno wyskoczył do bloku wykonując go ok. 1 m od siatki. Jeżeli piłka dotknie jego rąk, to czy może on wykonać następne zagranie piłką? Materiał Filmowy FIVB [link]	Interpretacja: Pojęcie „w pobliżu siatki” nie jest nigdzie zdefiniowane. Sędzia musi uznać zagranie zawodnika za błąd podwójnego odbicia, jeżeli w jego ocenie pierwszy kontakt zawodnika z piłką nie spełnia łącznie wszystkich wyznaczników bloku. Odległość od siatki jest istotna, ponieważ blok musi zostać wykonany „w pobliżu siatki”. Jednak ciało wyższego zawodnika może znajdować się dalej od siatki niż ciało niższego zawodnika, a jego ręce mogą nadal znaleźć się po drugiej stronie siatki – a zatem określenie „w pobliżu siatki” jest względne i zależy od wielu czynników. Przepis 9.3.4, 14.1.1
---	--

5.8.3	Interpretacja: Co prawda blokowanie jest zagranie defensywnym, ale nie podlega tym samym
--------------	--

Jeżeli piłka zbliża się do siatki, to czy zawodnik blokujący może podczas blokowania dowolnie zmienić kierunek lotu piłki?	wyznacznikom, co odbicie w stylu <i>silnej i trudnej do obrony piłki</i> . Kierunek lotu piłki może zostać zmieniony przez blok, pod warunkiem, że zagranie to spełnia definicję bloku oraz kontakt z piłką nie jest przesadnie wydłużony. Przepis 14.2
--	---

Rozdział VI. Przerwy w grze i opóźnianie gry

Przerwy w grze

6.1.1 Czy dozwolone jest, aby po prośbie o przerwę na odpoczynek zespół pozostał na boisku?	Interpretacja: Jest to niedozwolone. Na czas wszystkich regulaminowych przerw w grze i przerw pomiędzy setami (w tym także przerw technicznych) zawodnicy muszą udać się do wyznaczonych dla nich stref odpoczynku. Przepis 15.4.4, Wytyczne dla Sędziów
6.1.2 Po gwizdku Sędziego drugiego na zakończenie przerwy na odpoczynek zawodnicy nie wchodzą na boisko. Czy prawidłowym zachowaniem Sędziego pierwszego jest zastosowanie sankcji za opóźnianie gry?	Interpretacja: Opóźnienie jest znaczące, jeśli zawodnicy nie wrócą na boisko po 15 s. Bardzo ważne jest by Sędzia drugi pod koniec przerwy na odpoczynek aktywnie zachęcał oba zespoły do powrotu na boisko. Dlatego właśnie Sędzia pierwszy powinien zastosować sankcję za opóźnianie gry. Przepis 15.4.1, 16.1.1, Wytyczne dla Sędziów
6.1.3 Czy drużyna może poprosić o przerwę na odpoczynek pod koniec przerwy na odpoczynek zespołu przeciwnego? Zobacz także: Przypadek 10.7	Interpretacja: Sędziowie powinni zaakceptować prośbę, użyć gwizdka i powtórzyć odpowiednią sygnalizację. Odliczanie 30 s. powinno się rozpocząć z chwilą powrotu obu drużyn na przeznaczone dla nich krzeselka (lub inne miejsce pola gry). Po upływie 30 s. sędziowie powinni gwizdkiem zasygnalizować i słownie poprosić zespoły o powrót na boisko. W tym momencie Sędzia drugi powinien poinformować obydwa zespoły, że wykorzystały już limit przerw dla odpoczynku. Przepis 15.2.1, Wytyczne dla Sędziów
6.1.4 W trakcie meczu Kapitan zespołu L drugi raz w secie poprosił o przerwę na odpoczynek. Sędzia drugi przyznał ją i poinstruował sekretarza, że pierwsza przerwa na odpoczynek była wzięta przez Zespół R.	Interpretacja: Mimo, iż można dokładnie ustalić moment prośby Kapitana zespołu L o drugą przerwę, po rozegraniu kolejnej wymiany może to być traktowane jedynie jako błąd sędziego.

Sekretarz naniósł odpowiednie poprawki w protokole. Później, w trakcie tego samego seta, zespół R poprosił o (ich pierwszą) przerwę na odpoczynek. Sędzia drugi, po odrzuceniu prośby i proteście Zespołu R, zorientował się, że Zespołowi L przyznano 2 przerwy na odpoczynek w secie. Jak ta sytuacja powinna zostać rozwiązana w trakcie trwania meczu?	Zespół R nie ma prawa do powtórzenia meczu od momentu, w którym zespołowi L została przyznana druga przerwa na odpoczynek. (W tamtym momencie powinno to zostać potraktowane jako prośba nieuzasadniona lub powinna zostać zastosowana sankcja za opóźnianie gry). Przepis 15.5.3, 15.5.5, 16.1, 16.2.1, 16.2.2, 16.2.3
6.1.5 Czy można ocenić prośbę zespołu jako nieuzasadnioną, jeśli wcześniej wobec zespołu zastosowano sankcję za opóźnianie gry (upomnienie lub karę)?	Interpretacja: Pierwsza prośba nieuzasadniona zespołu w meczu, która nie ma wpływu na grę lub nie powoduje opóźnienia gry, jest odrzucana bez innych konsekwencji. W przepisach nie ma odniesienia do wydarzeń, które miały miejsce przed prośbą nieuzasadnioną. Jeżeli prośba jest nieuzasadniona, to w pierwszym takim przypadku dla danego zespołu w meczu – należy ją ocenić jako „prośbę nieuzasadnioną”. Nie ma znaczenia czy wcześniej wobec zespołu zastosowano sankcję za opóźnianie gry. Tym samym po upomnieniu lub karze za opóźnianie gry – zespół może zgłosić prośbę, która zostanie uznana za <i>prośbę nieuzasadnioną</i> i zostanie to odnotowane w protokole. Przepis 15.5.4, 15.5.5, 16.1, 16.2.1, 16.2.2, 16.2.3.
6.1.6 Podczas meczu zawodnik zespołu L, niebędący kapitanem, skierował się w stronę strefy odpoczynku i poprosił o przerwę na odpoczynek. Sędzia drugi nie przyznał zespołowi przerwy – została ona uznana za „prośbę nieuzasadnioną”. W międzyczasie Kapitan zespołu L poprosił o przerwę na odpoczynek, jednak ta prośba również nie została zaakceptowana przez Sędziego drugiego. Czy postępowanie Sędziego drugiego było prawidłowe?	Interpretacja: Sędzia drugi prawidłowo uznał pierwszą zgłoszoną prośbę za „prośbę nieuzasadnioną”. Pierwsza taka prośba powinna zostać odrzucona, bez dalszych konsekwencji, a sankcjonowana jest dopiero ponowna „prośba nieuzasadniona”, chyba że działanie zespołu opóźniło grę. W opisywanym przypadku w zależności od okoliczności możliwe jest jedno z następujących rozwiązań: 1) jeżeli zespół nie został upomniany za opóźnianie gry, to należy pamiętać, że nie istnieje przepis, który zabraniałby Kapitanowi zgłoszenia prawidłowej prośby o przerwę po prośbie nieuzasadnionej podczas tej samej przerwy w grze.

	Wówczas Sędzia drugi powinien zaakceptować prośbę i przyznać przerwę na odpoczynek. 2) jeżeli zastosowano upomnienie za opóźnianie gry, wówczas prośba Kapitana musi zostać odrzucona i przerwa na odpoczynek nie może zostać przyznana. Przepis 15.2.3, 15.3, 15.5.2, 15.5.4
--	---

6.1.7 Przerwy na odpoczynek trwają 30 sekund. Czy ta reguła może zostać zmieniona na zawodach?	Interpretacja: Tak, długość przerw na odpoczynek może zostać dostosowania do wymogów danego turnieju. Jest to odmienna kwestia od pozwolenia zawodnikom na wejście na boisko przed gwizdkiem kończącym przerwę na odpoczynek (co w zależności od okoliczności może być również dozwolone). Przepis 15.4.1, 15.4.2
---	---

Opóźnianie gry

6.2.1 Czy można 2 razy w secie udzielić temu samemu zespołowi upomnienia za opóźnianie? Zobacz także: Przypadek 10.8	Interpretacja: Sędzia pierwszy nie może 2 lub więcej razy w jednym secie lub meczu udzielić temu samemu zespołowi upomnienia za opóźnianie. Upomnienia za opóźnianie są zapisywane w protokole, zatem Sekretarz powinien niezwłocznie zawiadomić Sędziego pierwszego (za pośrednictwem Sędziego drugiego) o tym błędzie. Przepis 16.2.1, 16.2.1.1, 16.2.1.2, 16.2.2, 16.2.3
---	---

6.2.2 Czy zawodnicy mogą wielokrotnie opóźniać grę poprzez wolne wracanie na swoje pozycje, wycieranie okularów i otrząpywanie się z piasku tym samym wydłużając czas pomiędzy wymianami do ponad 12 sekund?	Interpretacja: Sędzia pierwszy powinien stale kontrolować tempo meczu. Wydłużenie czasu między wymianami do ponad 12 sekund jest opóźnianiem gry. Sędzia musi kontrolować czas pomiędzy akcjami, a w razie potrzeby udzielić słownego ostrzeżenia. Kiedy zawodnik celowo i nagminnie opóźnia mecz, obowiązkiem sędziego jest udzielić zespołowi upomnienia za opóźnianie. Przepis 16.1.3
---	--

6.2.3 Zawodnicy znajdują się na swoich pozycjach gotowi do przyjęcia zagrywki, kiedy jeden z nich prosi Sędziego pierwszego o możliwość zejścia z boiska celem wytarcia twarzy z piasku. Czy Sędzia pierwszy powinien wyrazić na to zgodę?	Interpretacja: Sędzia powinien, w tym przypadku, odrzucić prośbę, ponieważ w ten sposób zawodnik przedłuża czas pomiędzy wymianami do ponad 12 sekund. Zawodnik powinien zejść z boiska tuż po zakończeniu wymiany i szybko wytrzeć twarz. Sędzia powinien wyrazić zgodę na takie zachowanie tylko jeżeli: 1) niewyrażenie zgody mogłoby spowodować niebezpieczeństwo dla zawodnika lub 2) zawodnik nie miał zamiaru spowodować opóźnienia w grze. Przepis 16.1.3 Wytyczne dla Sędziów
6.2.4 Czy zawodnicy mogą wycierać sobie głowę i ręce ściereczką wiszącą przy słupku, przeznaczoną do wycierania okularów? Zobacz także: Przypadek 10.9	Interpretacja: Jest to niedozwolone. Sędzia pierwszy powinien potraktować to jako celowe opóźnianie gry i nałożyć na zespół sankcje za opóźnianie. Przepis 16.1.3, Wytyczne dla Sędziów
6.2.5 Zawodnicy opóźniają rozpoczęcie meczu nie wchodząc od razu po wezwaniu na boisko. Jak Sędzia pierwszy powinien zareagować na takie zachowanie? Zobacz także: Przypadek 10.12	Interpretacja: Sędzia pierwszy powinien zastosować wobec zespołu sankcję za opóźnianie gry przed rozpoczęciem meczu. Przepis 16.2.2
6.2.6 Podczas meczu Kapitan zespołu L prosi o drugą w secie przerwę na odpoczynek. Sędzia drugi przyznaje ją. Kiedy Zespoły udają się w kierunku swoich krzesełek, Sekretarz informuje Sędziego drugiego, że Zespół L wykorzystał już jedną przerwę na odpoczynek. Sędzia drugi reaguje więc i wzywa obydwa zespoły z powrotem na boisko, a Sędzia pierwszy nakłada na Zespół L sankcję za opóźnianie gry. Czy postępowanie Sędziów było prawidłowe?	Interpretacja: Jest to, biorąc pod uwagę upływ czasu, prawidłowe działanie sędziów. Sędzia drugi musi zawsze wiedzieć, ile przerw na odpoczynek wykorzystały zespoły. W tym przypadku Sędzia powinien natychmiast odrzucić prośbę o drugą przerwę na odpoczynek i poinstruować sekretarza, aby zapisał w protokole prośbę nieuzasadnioną. Przepis 15.5.3, 15.5.4, 16.1, 16.2.1, 16.2.2, 16.2.3

Wyjątkowe przerwy w grze

6.3.1 Jak powinien zareagować sędzia, jeżeli zawodnik, który uległ kontuzji, po tym jak opuścił pole gry i udał się do strefy, gdzie	Interpretacja: Natychmiast po tym, jak Sędzia pierwszy stwierdzi (w granicach obowiązujących
--	--

znajdował się oficjalny personel medyczny, nie powrócił po 5 minutach? Zobacz także: Przypadek 10.10	regulacji), że wymagana jest pomoc medyczna, to musi upewnić się, że: 1) Oficjalny personel medyczny oraz Sędzia Główny / Komisarz zostali poproszeni o natychmiastowe przybycie na boisko. We wszystkich przypadkach kontuzji jako środek ostrożności należy wezwać na boisko oficjalny personel medyczny zawodów, bez względu na to czy zawodnik sobie tego życzy czy nie. 2) Zawodnicy pozostają wewnątrz pola gry lub w strefie odpoczynku swojego zespołu (krzeselka). 3) Jeśli sędzia zezwala, aby kontuzjowany zawodnik opuścił pole gry, to początkowo powinien mu towarzyszyć. 4) Sekretarz prawidłowo zanotował wszystkie niezbędne informacje. 5) Pozostali zawodnicy posiadają wszystkie istotne informacje. W tym przypadku zespół kontuzjowanego zawodnika powinien zostać uznany za zdekompletowany, a mecz zakończony. Przepis 17.1.2
6.3.2 Czy jeżeli zawodnik ma niewielką krwawiącą ranę, to czy może ją szybko oczyścić i zabandażować? Zobacz także: Przypadek 10.11	Interpretacja: Tak. Sędziowie muszą być bardzo uważni w egzekwowaniu wytycznych dotyczących krwawiących ran – bezpieczeństwo wszystkich uczestników gry jest priorytetem. Jeżeli rana jest niewielka, Sędziowie powinni przyznać Zawodnikowi odpowiednią ilość czasu na opatrzenie rany, bez przyznawania przerwy medycznej. Przepis 17.1.2, Wytyczne dla Sędziów
6.3.3 Przez dotkliwe warunki atmosferyczne przed rozpoczęciem meczu, tuż przed wejściem na boisko zawodnik zgłasza, że ma problem z oddychaniem spowodowany astmą. Jak w tym wypadku powinni postąpić sędziowie?	Interpretacja: Zespół jest uprawniony do skorzystania z przerwy na odpoczynek, a także jeśli to konieczne zawodnikowi może zostać przyznana <i>przerwa regeneracyjna</i> (jeżeli oficjalnie stwierdzono, że zawody rozgrywane są w dotkliwych warunkach atmosferycznych), mimo tego, że mecz nie został jeszcze rozpoczęty (nie została wykonana pierwsza zagrywka). W tej sytuacji Sędzia drugi powinien:

	1) najpierw przyznać zespołowi przerwę dla odpoczynku, 2) następnie ustalić, czy zawodnik chce, aby pomoc medyczna została udzielona przez oficjalny personel medyczny turnieju lub akredytowany personel medyczny drużyny, 3) następnie wezwać odpowiedni rodzaj personelu medycznego na boisko, 4) tylko w przypadku, gdy problem nie zostanie rozwiązany w trakcie przerwy dla odpoczynku, Sędzia drugi musi zasygnalizować Sędziemu pierwszemu konieczność zejścia ze stanowiska, zaś zawodnikowi musi przekazać, że Sędzia pierwszy zatwierdzi oraz zainicjuje <i>Procedurę przerwy regeneracyjnej</i>. Sędzia pierwszy znajdując się w pobliżu stolika sekretarza: 1) musi upewnić się, że wszystkie istotne warunki zostały spełnione przed zainicjowaniem Procedury, tj.: oficjalny personel medyczny przybył na pole gry (w przypadku, gdy zawodnik chce skorzystać z pomocy tego personelu), lub jeśli oficjalny personel medyczny nie jest dostępny, lub jeśli zawodnik poprosił o własny akredytowany personel medyczny, 2) następnie natychmiast inicjuje Procedurę przerwy regeneracyjnej (P-REG). 3) Odbywa się to poprzez gwizdek i pokazanie oficjalnej sygnalizacji (cyfry 5) oraz poproszenie sędziego sekretarza o rozpoczęcie odliczania czasu. Podobny proces należy wdrożyć w przypadku, gdy zawodnik wykazuje te same objawy przed rozpoczęciem meczu lub seta, ponieważ drużyna jest prawnie uprawniona do wzięcia czasu na odpoczynek i, jeśli to konieczne, przyznania Przerwy regeneracyjnej dla danego zawodnika, mimo że drużyny nie rozpoczęły gry (pierwszy serwis). <i>Przepis 17.1.2, Wytyczne dla Sędziów</i>
6.3.4 Podczas przerwy ratunkowej zawodnik poprosił o przybycie na boisko <i>oficjalnego personelu medycznego</i>. Czy zawodnik może odmówić przyjęcia pomocy od osoby	<i>Interpretacja:</i> Tak, jeżeli Zawodnik prosi o przybycie na boisko oficjalnego personelu medycznego, to osoba udzielająca pierwszej pomocy

udzielającej pierwszej pomocy (ratownika przedmedycznego)?	(ratownik przedmedyczny) nie może zostać uznana za taki rodzaj służb. Do Komisarza i Sędziego Głównego należy decyzja o tym jakie służby medyczne są uprawnione do wykonywania obowiązków w ramach oficjalnego personelu medycznego. Przepis 17.1.2, Wytyczne dla Sędziów
6.3.5 Czy zawodnik może po niewielkim urazie zrezygnować z pomocy medycznej, twierdząc, że w krótkim czasie wszystko będzie w porządku?	Interpretacja: Tak, jeśli zawodnik potrzebuje niewielkiej ilości czasu na powrót do gry, to Sędziowie powinni na to zezwolić. Podczas tego czasu Sędzia drugi powinien uważnie obserwować tego zawodnika. Sędziowie powinni pamiętać, że oprócz skrajnych przypadków, w których oficjalny personel medyczny może wyrazić sprzeciw wobec kontynuowania gry, to zawodnik zawsze podejmuje ostateczną decyzję o tym czy jest w stanie kontynuować grę czy nie. Sędziowie powinni w każdym przypadku kontuzji wezwać na boisko oficjalny personel medyczny, niezależnie od tego czy rozpoczęto jakkolwiek z <i>Procedur korzystania z pomocy medycznej</i>. Przepis 17.1.2, Wytyczne dla Sędziów
6.3.6 Zespół prosi Komisarza o rozważenie przerwania meczu z powodu zapadających ciemności. Komisarz zdecydował o przerwaniu meczu. Zostanie on wznowiony od stanu 0:0 następnego dnia rano. Jakimi kryteriami powinien kierować się Komisarz podczas podejmowania decyzji o kontynuowaniu lub przerwaniu meczu? Zobacz także: Przypadek 10.13	Interpretacja: Komisarz powinien rozważyć co następuje: 1) Dla meczów rozgrywanych za dnia nie określono najmniejszej lub największej wartości natężenia oświetlenia naturalnego, ale jako odniesienie można stosować zasadę, że poziom minimalnego natężenia światła mierzony na wysokości 1 m od powierzchni boiska musi wynosić 1000 lux. 2) Czy istnieje możliwość utrzymania akceptowalnych dla zawodników warunków gry przez pozostały czas meczu? 3) Czy kapitanowie chcą przerwać mecz? Oba zespoły mogą zgodzić się na kontynuowanie meczu. 4) Dostępność sztucznego oświetlenia w celu kontynuowania meczu. 5) Harmonogram meczów następnego dnia. Przepis 1.6

6.3.7 Podczas meczu zawodnik symuluje kontuzję, tym samym zmusza Sędziego pierwszego do natychmiastowego przerwania gry, po którym stwierdza, że jednak nic mu nie jest i może kontynuować grę. Czy sędzia może w jakiś sposób przerwać takie niesportowe zachowanie?	Interpretacja: Nie. Po przerwaniu gry gwizdkiem z powodu domniemanej kontuzji zawodnika Sędzia pierwszy nie ma możliwości anulowania swojej decyzji i wymiana musi zostać powtórzona. Zgodnie z Przepisami sędzia musi przerwać gwizdkiem grę wtedy, jeżeli jest przekonany, że zawodnik uległ poważnej kontuzji lub mogą ulec kontuzji, jeżeli gra będzie kontynuowana. Gwizdek (jeżeli wystąpi w trakcie wymiany) powoduje przerwanie i powtórzenie wymiany. Jeśli gwizdek zabrmi po zakończeniu wymiany, to jej wynik pozostaje bez zmian. Sędzia nie powinien wdawać się w dyskusje z żadnym z zawodników na temat prawdziwości kontuzji. Przepis 17.1.1, Wytyczne dla Sędziów
6.3.8 Czy zawodnicy mogą prosić sędziów o jakąkolwiek bezpośrednią pomoc by zminimalizować ból związany z kontuzją?	Interpretacja: Sędziowie odpowiadają za zapewnienie zawodnikom bezpiecznych warunków gry, to jednak nie są oni odpowiedzialni za osobiste udzielanie pomocy medycznej. Podstawowym obowiązkiem sędziów w takiej sytuacji jest umożliwienie jak najszybszego dostępu do pomocy oficjalnego personelu medycznego (zgodnie z <i>Procedurą korzystania z pomocy medycznej</i>). Przepis 17.1.2, 23.2.7
6.3.9 Czy zawodnicy mogą poprosić o pomoc personelu medycznego podczas trwania przerwy między setami, przerwy dla odpoczynku lub przerwy technicznej?	Interpretacja: Tak. Taka prośba jest zgodna z przepisami i powinna być jak najszybciej spełniona przez obydwoch sędziów. Zawodnik ma prawo prosić o przybycie oficjalnego personelu medycznego i skorzystać z jego pomocy w obrębie przeznaczonych dla jego drużyny krzesełek, przez cały czas trwania przerwy pomiędzy setami (a także podczas przerw technicznych bądź przerw dla odpoczynku). Wytyczne dla Sędziów
6.3.10 W secie 1 przy stanie 22:22 po ataku zespołu R, zawodnik zespołu L niedokładnie obronił	Interpretacja: Zgodnie z przepisem 17.2 – jeśli w trakcie gry nastąpi zewnętrzne zdarzenie wpływające na

piłkę, która w efekcie tego zagrania poleciała w kierunku własnej strefy zagrywki (blisko linii końcowej). Drugi z zawodników zespołu L zaczął gonić piłkę, ale zanim do niej dotarł, za wspomnianą linią końcową (tj. po stronie zespołu L) wpadła przypadkowo inna piłka, na oczach wszystkich zawodników i sędziów. Obaj zawodnicy zespołu R zareagowali na te wydarzenia – tj. werbalnie i machając rękami w kierunku sędziów wskazywali, że w polu gry znalazła się inna piłka, przez co zawahali się czy kontynuować grę, opóźniając swoje ruchy i tracąc koncentrację. Pozwoliło to zespołowi L łatwo umieścić piłkę w boisku zespołu R, a tym samym wygrać wymianę. Tym czasem zawodnicy zespołu L wręcz odwrotnie, w całej sytuacji nie kwestionowali faktu pojawienia się dodatkowej piłki, utrzymywali skupienie i kontynuowali grę. Chociaż obaj sędziowie widzieli dodatkową piłkę, która znalazła się na polu gry w trakcie wymiany, oraz gestykulację i zawahanie zawodników zespołu R, to Sędzia pierwszy przyznał punkt zespołowi L, co doprowadziło do wyniku 23:22. (Niestety w całym zamieszaniu Sekretarz nie dodał tego punktu, i w protokole pozostał wynik 22:22). Dalsze działania spowodowały 14-minutowe opóźnienie meczu nim gra została wznowiona. Czy sędziowie powinni przerwać i powtórzyć wymianę, czy zespoły mają podstawę do zgłoszenia protestu?	jej przebieg, to grę należy przerwać, zaś wymianę powtórzyć. W tej sytuacji obaj sędziowie widzieli piłkę, która wpadła w pole gry i powinni prawidłowo ocenić reakcję zawodników zespołu R (zwłaszcza ich zawahanie), jednak obaj sędziowie uznali, że ta sytuacja nie miała wpływu na przebieg gry. Przebieg opisywanego incydentu sugeruje, że wystąpiło zewnętrzne zdarzenie wpływające na przebieg gry, a zatem bezpośrednie zastosowanie przepisów prowadziłoby do: <u>przerwania gry oraz powtórzenia wymiany</u>. To uprawniałoby zespół R do zgłoszenia uzasadnionej prośby o wszczęcie <i>Procedury rozpatrzenia protestu</i> z powodu podejrzenia błędnej interpretacji Przepisów gry. Jeśli jednak protest opiera się na ocenie sędziowskiej, a nie błędnej interpretacji lub nieprawidłowym zastosowaniu przepisów, to Sędzia Główny nie może zaakceptować takiego protestu. Miałoby to poważne konsekwencje finansowe dla zespołu R – tj. karę finansową za odrzucenie protestu, zgodnie z <i>Handbookiem PZPS (w przypadku zawodów międzynarodowych zgodnie z Wykazem kar finansowych za niewłaściwe zachowanie – zasady stosowania)</i>. „Sztuka dobrego sędziowania” wymaga zdrowego rozsądku. Jeśli w tego typu sytuacji nie ma żadnej reakcji ze strony zespołów, w szczególności zawodnicy nie zwracają uwagi na takie zdarzenia oraz kontynuują grę, wówczas rozwiązanie będzie wynikać właśnie ze „sztuki dobrego sędziowania”. Wreszcie 14-minutowe opóźnienie wynikające ze sporu nt. decyzji sędziów jest całkowicie nie do przyjęcia w naszym sporcie. <i>Przepis 16, 17, 17.2, Wytyczne dla Sędziów</i>
<u>6.3.11</u> W trakcie meczu w turnieju głównym kobiet Biuro Zawodów (w porozumieniu z Delegatem Technicznym) postanowiło przerwać wszystkie mecze z powodu burzy. Przerwa w tym meczu trwała około 1 godziny.	<i>Interpretacja:</i> Sekretarz popełnił wyraźny błąd przy prowadzeniu protokołu elektronicznego, kiedy zespół R wygrał wymianę i uzyskał prawo do zagrywki, po nieudanym serwisie zawodniczki zespołu L (przy 7:6), z zespołami

Wynik w protokole elektronicznym w chwili przerwania gry w secie 2. wynosił 8:6 na korzyść zespołu L, który powinien również wykonywać kolejną zagrywkę. Pod koniec rozgrzewki przed wznowieniem meczu, gdy Sędzia pierwszy był już na stanowisku, zawodniczki zespołu R zwróciły się najpierw do Sędziego drugiego i Sekretarza, kwestionując prawidłowość wyniku, a następnie w kierunku Delegata, który siedział na trybunach blisko boiska, stwierdzając, że to ich zespół prowadził 8:6, a nie zespół L. Wygłaszane skargi nie były jednak oficjalnym protestem. Delegat postanowił podejść i poprosić Sędziego drugiego, aby sprawdził protokół. Po chwili Sędzia poinformował, że wynik (8:6 dla zespołu L) jest prawidłowy i jest tego pewien. Delegat następnie powiedział zespołowi B, że musi wznowić grę, co też uczyniły zawodniczki. Później Delegat postanowił pobrać nagranie wideo tego meczu oraz protokół. Dokonując analizy zauważył, że gdy wynik wynosił 7:6 dla zespołu L, zawodniczka tej drużyny zaserwowała w siatkę. Oznacza to, że wynik powinien wynosić 7:7 i zagrywać powinien zespół R w momencie przerwania gry. Kontynuując analizę protokołu, Delegat stwierdził, że sekretarz przez pomyłkę przyznał punkt zespołowi L (stąd też pojawił się wynik 8:6 dla zespołu L). W tamtym momencie nikt z osób znajdujących się na boisku nie zauważył tego błędu i wszyscy opuścili boisko ze względu na przerwę spowodowaną burzą.	zmieniającymi strony boiska, zgodnie z przepisami (zmiana stron powinna zostać przeprowadzona przy stanie 7:7, a nie 8:6). Wystąpiło także kilka innych proceduralnych pomyłek, które w rezultacie doprowadziły do kompromitującej sytuacji z błędnym wynikiem i niewłaściwym zespołem zagrywającym przy wznowieniu gry. Błędne działania w tej sytuacji to: 1) Bezpośrednio po zmianie stron boiska Sędzia drugi i Sędzia pierwszy tuż przed lub ostatecznie zaraz po opuszczeniu boiska nie sprawdzili (zgodnie z wymogami) czy wszystko zostało prawidłowo odnotowane w protokole elektronicznym (czy właściwy jest wynik oraz zagrywający itp.). 2) Kiedy zespół R zakwestionował wynik po tak długiej przerwie, spowodowanej przez warunki atmosferyczne, Delegat powinien skorzystać z możliwości i wstrzymać grę na kilka minut, aby przeanalizować oficjalny materiał wideo oraz móc szybko ustalić jaki jest właściwy wynik oraz kto powinien zagrywać. Przepis 17.3.1, 23.2.3
---	---

Zmiany stron boiska i przerwy między setami

6.4.1 Jeżeli w trakcie trwania seta zawodnicy, sekretarz i sędziowie zauważyli, że w odpowiednim momencie nie została wykonana zmiana stron boiska (nie nastąpiła przy wielokrotności 7-miu punktów w pierwszych	Interpretacja: Nie, wynik nie powinien zostać skorygowany. Zespoły powinny zmienić strony najszybciej jak to możliwe po zauważeniu błędu. Przepis 18.2.2
---	---

dwóch setach lub 5-ciu punktów w trzecim secie), to czy wynik należy poprawić?	
6.4.2 Co może zrobić Sędzia pierwszy, jeśli w trakcie meczu wielokrotne prośby realizatora transmisji telewizyjnej o opóźnienie zezwolenia na wykonanie zagrywki ze względu na trwającą w telewizji powtórkę, mają znaczny wpływ na tempo tego meczu?	Interpretacja: Ważne jest, aby Sędzia pierwszy w najbardziej odpowiednim do tego momencie poinformował o zaistniałej sytuacji Komisarza lub Sędziego Głównego. Obowiązkiem komisji sędziowskiej prowadzącej mecz jest współpraca z realizatorem transmisji telewizyjnej i jego współpracownikami, jednakże równocześnie reprezentują oni FIVB / PZPS (zawodników, sędziów, itp.) oraz ducha Przepisów gry. Komisarz oraz Sędzia Główny powinni zostać poinformowani o wszelkich okolicznościach, które w ocenie Sędziego są odstępstwem od regulaminowych warunków gry. Sędzia pierwszy powinien także stosownie wyjaśnić zaistniałą sytuację zawodnikom. Przepis 16.1.3, Wytyczne dla Sędziów

Rozdział VII. Niewłaściwe zachowanie

Drobne wykroczenia

7.1.1 Czy sędzia poprzez upomnienie ustne i pokazanie żółtej kartki zawodnikowi z drużyny, tak naprawdę ostrzega obydwóch zawodników (cały zespół)? Zobacz także: Przypadek 10.14	Interpretacja: Tak. Sędzia pierwszy ma prawo ustnie upomnieć zawodników wtedy, gdy popełnią drobne wykroczenie. W sytuacji, gdy Sędzia nakłada formalne upomnienie poprzez pokazanie żółtej kartki sygnalizuje także, że zespół zachowuje się na poziomie umożliwiającym zastosowanie sankcji w meczu. Żółta kartka jest, jednakże pokazana odpowiedniemu zawodnikowi. Przepis 20.1, 20.2, Wytyczne dla Sędziów
7.1.2 Ile upomnień i kar wynikających z drobnych wykroczeń może podczas meczu otrzymać zespół/zawodnik? Zobacz także: Przypadek 10.15	Interpretacja: Tylko jedno formalne upomnienie (żółta kartka) w trakcie meczu może być zastosowane wobec danego zespołu. Każde kolejne drobne wykroczenie popełnione w trakcie meczu przez któregośkolwiek zawodnika tego zespołu będzie sankcjonowane

	karą za niewłaściwe zachowanie (maksymalnie 2 kary na set dla zawodnika). Należy pamiętać, że kara (czerwona kartka) wynikająca z powtarzającego się drobnego wykroczenia na odpowiednich zawodach PZPS/FIVB/BPT nie podlega karze finansowej. Przepis 20.1, Wytyczne dla Sędziów
--	---

7.1.3 Przy stanie 20-20 w pierwszym secie, po zdobyciu 21 punktu przez zespół L, jeden z zawodników zespołu R kwestionował fakt, że Sędzia pierwszy, w jego opinii, nie odgwizdał błędnego odbicia palcami sposobem górnym w zespole przeciwnym. W związku z tym, że zespół R otrzymał już Formalne Upomnienie (żółta kartka) w trakcie tego seta, a Sędzia pierwszy uznał działanie zawodnika zespołu R za powtórzenie drobnego wykroczenia, nałożył na tego zawodnika karę za niewłaściwe zachowanie, co skutkowało zakończeniem seta 22:20 dla zespołu L. Czy Sędzia pierwszy postąpił właściwie?	Interpretacja: Kolejne drobne wykroczenie popełnione przez dowolnego zawodnika zespołu, który został wcześniej ukarany Formalnym Upomnieniem (żółta kartka) w trakcie meczu, skutkuje nałożeniem kary, a zatem, w zależności od wagi przewinienia, Sędzia pierwszy ma prawo ukarać zawodnika karą za niewłaściwe zachowanie. Sędzia pierwszy musi jednak dokładnie ocenić poziom takiego drobnego wykroczenia, aby zapobiec rozstrzygnięciu seta (lub meczu) karą. Przepis 20.1, Wytyczne dla Sędziów
--	--

Niewłaściwe zachowanie podlegające sankcjom

7.2.1 Zawodnik celowo wykopał piłkę poza pole gry. Sędzia ukarał go za to czerwoną kartką. Czy było to prawidłowe zachowanie sędziego? Zobacz także: Przypadek 10.16	Interpretacja: Tak. Sędzia postąpił prawidłowo sankcjonując zawodnika za zachowanie grubiańskie, ponieważ jego czyn był umyślny i poważny. Przepis 20.2.1, 20.3.1
7.2.2 Ile kar za grubiańskie zachowanie (czerwonych kartek) może otrzymać zawodnik w trakcie jednego seta? Zobacz także: Przypadek 10.17	Interpretacja: Dwie. Za trzecie zachowanie grubiańskie tego samego zawodnika w tym samym secie zostanie on wykluczony. Przepis 20.3.1
7.2.3 Co stanie się, jeżeli zawodnik pociągnie za siatkę tak mocno, że złamie słupek, do którego jest przymocowana? Zobacz także: Przypadek 10.18	Interpretacja: Zostanie on ukarany karą za zachowanie grubiańskie zaraz po incydencie oraz karą finansową nałożoną na niego po meczu zgodnie z Handbookiem PZPS (w przypadku zawodów międzynarodowych z Wykazem kar finansowych za niewłaściwe zachowanie – zasady stosowania).

	Mecz powinien zostać wznowiony na innym boisku, z zachowaniem tego samego wyniku, przy czym, jeśli wobec zawodnika została zastosowana kara za zachowanie grubiańskie, to zespół przeciwny otrzyma punkt i prawo do wykonywania zagrywki. Przepis 20.2.1, 20.3.1, Wytyczne dla Sędziów
7.2.4 Jak powinien zachować się Sędzia drugi, jeżeli pomiędzy setami usłyszy obraźliwy komentarz na temat Sędziego pierwszego?	Interpretacja: Po pierwsze Sędzia drugi w przerwie pomiędzy setami powinien powiadomić Sędziego pierwszego o całym zajściu. Sędzia 1, zgodnie dokonaną przez siebie oceną, powinien upomnieć lub ukarać zawodnika. Tym samym Sędzia musi dokładnie przeanalizować okoliczności całego zajścia, ocenić skalę niewłaściwego zachowania i nałożyć odpowiednią sankcję. Ponieważ przewinienie miało miejsce pomiędzy setami, musi zostać rozpatrzone przed rozpoczęciem następnego seta. Zasada ta ma również zastosowanie do sankcjonowania niesportowego zachowania przed rozpoczęciem spotkania, gdzie sankcja nakładana jest przed wykonaniem pierwszej zagrywki w meczu. Przepis 20.1, 20.1, 20.4
7.2.5 Jak powinno wyglądać ukaranie zawodnika za niewłaściwie zachowanie pomiędzy setami? Zobacz także: Przypadek 10.19	Interpretacja: Sędzia pierwszy powinien nałożyć karę przed rozpoczęciem następnego seta. Po pokazaniu odpowiedniemu zawodnikowi czerwonej kartki, Sędzia powinien wskazać sygnalizacją zespół zagrywający. Jeżeli zespół, który został ukarany miał zagrywać, to prawo do zagrywki otrzymują przeciwnicy i muszą oni wykonać rotację. Jeżeli zespół, który został ukarany miał przyjmować zagrywkę, to przeciwnicy otrzymują 1 punkt i zachowują oni kolejność zagrywki. Przepis 20.3.1, 20.4, Instrukcja protokołowania

7.2.6 Jeżeli zawodnik nie zgadza się z decyzją Sędziego pierwszego i na dowód tego w złości rozdziera swój strój sportowy, to czy Sędzia pierwszy powinien potraktować to jako niewłaściwe zachowanie czy opóźnianie gry? Zobacz także: Przypadek 10.20	Interpretacja: Sędzia powinien traktować takie zachowanie jako zachowanie grubiańskie. Rozdzieranie koszulki przez zawodnika podlega pod zasady dot. uszkodzenia wyposażenia jako „niszczenie stroju meczowego”, za które zawodnicy powinni być karani czerwoną kartką. Zawodnik może otrzymać co najwyżej 2 czerwone kartki w tym samym secie. Przepis 20.3.1
7.2.7 Po tym jak Sędzia pierwszy zakończył mecz, zawodnik zdenerwował się i zerwał panele ochronne (osłonę) oraz tabliczkę z numerem boiska z podestu sędziowskiego. Czy takie zachowanie pomimo tego, że wystąpiło już po zakończeniu meczu, powinno zostać w jakikolwiek sposób odnotowane w protokole? Zobacz także: Przypadek 10.21	Interpretacja: Tak. Sędzia powinien opisać taki rodzaj zachowania z tyłu protokołu w rubryce <i>Uwagi</i>. Przepis 20.4, Wytyczne dla Sędziów
7.2.8 Trener znajdujący się poza polem gry, podczas meczu nagminnie za pomocą słów i gestów krytykuje decyzje sędziów. Co powinni zrobić sędziowie?	Interpretacja: Sędziowie nie mogą bezpośrednio ukarać trenera za jego niewłaściwe zachowanie, ponieważ nie jest on uczestnikiem meczu. Jeżeli Trener posiada oficjalną akredytację na zawody, to Sędziowie mogą poinformować o jego zachowaniu Komisarza lub Sędziego Głównego, który zdecyduje, czy Trener powinien stracić swoją akredytację na pozostałą część turnieju. Przepis 4.1.1, 4.1.4, Wytyczne dla Sędziów
7.2.9 Sędzia pierwszy podjął decyzję kończącą <i>Procedurę sprawdzenia miejsca upadku piłki</i>. Zawodnik nie pogodził się z tą decyzją, udał się po swój aparat fotograficzny i zrobił zdjęcie śladu po upadku piłki. Po meczu zawodnik ten udał się do Sędziego Głównego i usiłował pokazać mu zdjęcie, twierdząc, że Sędzia pierwszy podjął błędną decyzję. Jak powinien zachować się w tej sytuacji Sędzia Główny? Jak powinien zachować się Sędzia pierwszy w trakcie meczu?	Interpretacja: Zgodnie z przepisem 20.2.1 Sędzia pierwszy powinien ukarać zawodnika sankcją za grubiańskie zachowanie. Wszyscy przedstawiciele PZPS (FIVB) powinni odmówić obejrzenia jakiegokolwiek zdjęcia pochodzącego z nieautoryzowanego źródła, ponieważ nie ma dowodu na to, że zdjęcie przedstawia rozpatrywany podczas tego meczu przypadek. Przepis 19.1.2, 19.1.3, 20.2.1
7.2.10 Jeżeli po przerwie technicznej zawodnikowi z	Interpretacja:

zespołu gotowego do wykonania zagrywki z powodu jego niewłaściwego zachowania podczas ostatniej wymiany przed przerwą techniczną pokazano czerwoną kartkę, to czy jego zespół powinien w tym momencie stracić prawo do wykonania zagrywki?	Tak. Sędzia pierwszy powinien zawsze, po pokazaniu zawodnikowi czerwonej kartki, przyznać prawo do wykonywania zagrywki i punkt zespołowi przeciwnemu. Przepis 20.2.1, 20.3.1
--	---

Rozdział VIII. Sędziowie

Komisja sędziowska i procedury

8.1.1 Sędzia pierwszy odgwiżdzał ostatnią piłkę w meczu, uznając ją za autową. Kapitan przegranego zespołu poprosił Sędziego pierwszego o skonsultowanie swojej decyzji z Sędziami Liniowymi, ponieważ pokazywali oni, że piłka dotknęła bloku. Sędzia odrzucił tę prośbę, tłumacząc, że jego decyzja jest ostateczna. Czy kapitan może wnieść protest odnośnie tej wymiany?	Interpretacja: Współpraca z całą obsadą sędziowską jest bardzo ważna podczas sędziowania, więc niestosowanie jej stanowi poważny problem w technice sędziowania Sędziego pierwszego. Jednak protest ten nie zostanie rozpatrzony (w myśl przepisu 22.2.1 mówiącego o tym, że w trakcie meczu decyzje Sędziego pierwszego są ostateczne). Przepis 21.2, Wytyczne dla Sędziów
8.1.2 Podczas meczu ćwierćfinałowego na boisku centralnym, przy wyniku 1:0 dla zespołu L w secie 3, zespół L wygrał następną wymianę. Sekretarz dodał jeden punkt dla zespołu L w protokole elektronicznym prowadzonym na tablecie. Jednakże ze względu na powolną reakcję urządzenia, początkowo tablet nie pokazywał przyznanego punktu dla zespołu L i po chwili Sekretarz, który uznał, że punkt nie został dodany, ponownie nacisnął przycisk, by dodać punkt dla zespołu L. Po kilku sekundach na tablecie oraz elektronicznej tablicy połączonej z tabletem (wyświetlacz Litescore) wyświetlił się wynik 3:0 dla zespołu L. Pomimo sugestii kolegów, sekretarz nalegał i wskazywał, że rezultat 3:0 jest prawidłowym wynikiem. Zespół L ostatecznie wygrał trzeciego seta 15:12. Jakiś czas po podpisaniu protokołu błąd ów został jednak potwierdzony. Jak można zapobiec błędowi w punktacji (wyniku)? Co można zrobić w zakresie weryfikacji wyniku meczu?	Interpretacja: Napięte harmonogramy turniejów siatkówki plażowej sprawiają, że istotne jest, aby wszystkie problemy z punktacją i protesty były rozwiązywane niezwłocznie. Ponieważ protokół został już podpisany przez obu kapitanów, bez zgłaszania protestu, co stanowi potwierdzenie wyniku, nie można już nic zrobić w zakresie weryfikacji takiego błędu. Przynajmniej PIĘCIU członków komisji sędziowskiej mogło i powinno zidentyfikować tego rodzaju błąd w wyniku oraz powinno podjąć stanowcze działania, aby go poprawić przed rozpoczęciem kolejnej wymiany. 1) Sekretarz powinien być bardzo czujny oraz znać wynik, zanim dokona jego zmiany (tj. 1:0), oraz wiedzieć jaki powinien być stan punktacji po dodaniu punktu (w tym przypadku 2:0). 2) Asystent sekretarza (który prowadził tradycyjny protokół w wersji papierowej i sugerował właściwy wynik) powinien być bardziej stanowczy i winien zaproponować przywołanie Sędziego drugiego, by

	omówić i wyjaśnić problem przed wznowieniem gry (rozpoczęciem kolejnej wymiany). 3) Sędzia rezerwowy, który prowadził rezerwową protokół elektroniczny na dodatkowym tablecie, powinien poinformować Delegata Sędziowskiego już podczas Seta 1., że wystąpiły problemy z technologią i że komisja sędziowska nie była w stanie zapewnić prawidłowości wyniku podczas meczu. 4) Obaj Sędziowie powinni sprawdzać wynik po każdej wymianie, aby upewnić się, że zmienia się on tylko o jeden punkt po każdej wymianie, a wynik jest prawidłowy na wyświetlaczu <i>Litescore</i> oraz na dużych tablicach wyników. Lepsza i dokładniejsza praca zespołowa, przy jednoczesnym poszanowaniu indywidualnych obowiązków oraz pewnym i precyzyjnym wypowiedzianiu się, zapewniłaby, że tego typu błędy by nie wystąpiły. Sędzia challenge i Operator Tablicy wyników, którzy uczestniczyli w tym meczu, również mogli odegrać rolę w rozwiązaniu problemu z błędnym wynikiem, jednak to na pięciu osobach wymienionych powyżej spoczywał główny obowiązek zapewnienia poprawności wyniku przed rozpoczęciem kolejnej wymiany. Nawet w przypadku, gdy komisja sędziowska nie jest tak liczna jak na tym meczu (np. jak na meczach na boiskach bocznych), Sędzia pierwszy i Sędzia drugi muszą sprawdzać wynik po każdej wymianie, aby zminimalizować ryzyko wystąpienia tego rodzaju błędu w wyniku. <i>Przepis 6.1.3, 21.1, 23.2.3, 26.2.2.1, 27.2.2.1, 27.2.2.2, 27.2.2.4, 27.2.2.6, Wytyczne dla sędziów, Procedura rozpatrzenia protestu</i>
--	---

Sędzia pierwszy

8.2.1 Obydwaj zawodnicy danego zespołu przeszli pod siatką, aby zakwestionować decyzję	Interpretacja: Tak! Wobec każdego zawodnika, który przechodzi pod siatką lub przekracza jej płaszczyznę i jej umowne przedłużenie na pole
---	--

Sędziego Liniowego. Czy każdy z nich powinien otrzymać czerwoną kartkę?	gry po stronie przeciwnika, aby zakwestionować ocenę miejsca upadku piłki, należy zastosować sankcję za zachowanie grubiańskie. Należy pamiętać, że kara (czerwona kartka) w tej sytuacji na odpowiednich zawodach PZPS/FIVB/BPT nie podlega karze finansowej. Przepis 22.3.1.1, 22.3.2.2, Wytyczne dla Sędziów
8.2.2 Sędzia pierwszy przerwał mecz powodując tym jego opóźnienie, ponieważ zepsuł mu się gwizdek a nie miał zapasowego. Jak Sędzia pierwszy powinien zapobiec takiej sytuacji?	Interpretacja: Sędzia przez cały czas powinien mieć przy sobie kompletne wyposażenie sędziowskie składające się z kartek, monety do losowania i gwizdków. Sędzia nie może zakładać, że rzeczy, których używa, nigdy się nie zepsują i powinien być zawsze przygotowany na taką ewentualność. Przepis 22.3, Wytyczne dla Sędziów
8.2.3 Podawacz piłek złapał piłkę w polu gry, zanim zawodnik mogący ją zagrać, zdążył ją odbić. Czy Sędzia pierwszy powinien powtórzyć wymianę? Materiał Filmowy FIVB [link] Zobacz także: Przypadek 9.18	Interpretacja: Tak, Sędzia pierwszy powinien powtórzyć wymianę. W tym przypadku należy uznać, że to podawacz piłek zainicjował kontakt z piłką. Sędziowie, ekipa telewizyjna oraz obsada i personel pomocniczy znajdujący się w wolnej strefie pola gry nie powodują zewnętrznych zdarzeń wpływających na grę, dopóki nie zainicjują kontaktu (lub próby kontaktu) z którymkolwiek z zawodników lub piłką. Sędziowie mający kontakt z piłką w ich naturalnych warunkach pracy nie stwarzają zewnętrznych zdarzeń wpływających na grę. Przepis 17.2, Wytyczne dla Sędziów
8.2.4 Rozpoczęcie drugiego seta zostało opóźnione o około 9 minut, ponieważ po tym, jak Sędzia pierwszy nałożył karę za niewłaściwe zachowanie (czerwona kartka), która de facto zakończyła pierwszy set, jeden z przegrywających zawodników idąc w kierunku własnej strefy dla odpoczynku zaczął używać słownictwa powszechnie uważanego za wulgarne i obraźliwe w stosunku do Sędziego pierwszego. Kiedy zawodnik kontynuował słowne obrażanie, Sędzia pierwszy poprosił sędziego drugiego o	Interpretacja: Za wyjątkiem formalnych protestów dotyczących aplikacji lub interpretacji Przepisów Gry przez sędziów, w przypadku których Komisarz lub Sędzia Główny (w zależności od sytuacji) przejmują odpowiedzialność za podjęcie decyzji w sprawie protestu, Sędzia pierwszy kieruje meczem od początku do końca. Podczas meczu jego decyzje są ostateczne. W tym przypadku Sędzia pierwszy nie wywiązał się właściwie ze swoich obowiązków. W zależności od powagi

wezwanie na pole gry Komisarza i/lub Sędziego Głównego. Czy było to prawidłowe działanie sędziego pierwszego?	sytuacji, Sędzia pierwszy po zajęciu się nią zgodnie z oficjalnymi Przepisami Gry, co w rzeczywistości nie zostało zrobione, mógł wezwać odpowiedniego delegata FIVB/PZPS w pobliże boiska, ale nigdy nie powinien był schodzić ze stanowiska sędziowskiego i przerywać normalnej sekwencji meczu w celu omówienia możliwych działań z Sędzią Głównym. Pomimo tego, że Protest nie został w tej sytuacji zainicjowany, musi być jasne, że Sędzia pierwszy jest odpowiedzialny za zaakceptowanie zgłoszenia protestu przez zespół, ale tylko w przypadku, gdy spełnia ono kryteria Protestu. Tylko w takim przypadku odpowiedni Delegat FIVB/PZPS będzie rozpatrywał taki protest. Przepis 22.2.1, Wytyczne dla Sędziów
8.2.5 Jeden z zawodników po zakończonym meczu używał słownictwa powszechnie uważanego za wulgarne i obraźliwe w stosunku do Sędziego pierwszego. Sędzia pierwszy nie był pewien, jakie informacje powinna zawierać uwaga wpisana do protokołu zawodów, więc zdecydował się pozostawić protokół bez podpisu do czasu, gdy Komisarz i Sędzia Główny spotkają się, aby omówić, co powinno zostać zapisane. Po wpisaniu uwagi do protokołu Komisarz i Sędzia Główny podpisali protokół w imieniu Sędziego pierwszego. Czy było to prawidłowe działanie?	Interpretacja: Sędzia pierwszy jest odpowiedzialny za sprawdzenie, wpisanie uwag o ewentualnych incydentach, które miały miejsce po zakończeniu spotkania i podpisanie protokołu. W tym przypadku Sędzia pierwszy nie wywiązał się swoich obowiązków, ale przekazał je Komisarzowi/Sędziemu Głównemu. Przepis 22.3.3, Wytyczne dla Sędziów, Instrukcja protokołowania

Sędzia drugi

8.3.1 Piłka dotyka piasku a Sędzia pierwszy nie jest w stanie tego dostrzec. Jak powinien zachować się Sędzia drugi, który widzi tę sytuację? Materiał Filmowy FIVB [link]	Interpretacja: Sędzia drugi powinien niezwłocznie zakończyć wymianę gwizdkiem w momencie kontaktu piłki z piaskiem. Przepis 23.3.2.5
8.3.2 Piłka po zagrywce delikatnie dotyka górnej taśmy po stronie Sędziego drugiego. Czy jest	Interpretacja: Nie. Dotknięcie górnej taśmy przez piłkę przy zagrywce nie jest błędem. Przepis 12.6.2.1, 23.3

on upoważniony do odgwizdania takiego zagrania?	
---	--

8.3.3 W momencie zagrywki zespołu przeciwnego Sędzia drugi rozmawia z zespołem przyjmującym. Pomimo tego, że Sędzia pierwszy dał sygnał na wykonanie zagrywki, zawodnik zagrywający zatrzymuje się i czeka, dopóki drużyna przyjmująca nie będzie wyraźnie gotowa do gry. Jak Sędzia drugi mógł zapobiec takiemu zdarzeniu?	Interpretacja: Sędzia pierwszy nie może dać sygnału na wykonanie zagrywki bez upewnienia się, że zespół odbierający jest gotowy do przyjęcia piłki. Sędzia drugi musi przekazywać Sędziemu pierwszemu takie ważne informacje jak to, że nie jest on gotowy lub że zespół przyjmujący nie jest gotowy, ponieważ mogą one wpłynąć na decyzję czy zezwolić na wykonanie zagrywki czy nie. W ten sposób Sędzia pierwszy podejmuje decyzję na podstawie <u>wszystkich</u> dostępnych informacji. Na tym polega właśnie współpraca sędziów. Przepis 12.3, 21.2
---	---

8.3.4 Zawodnik zagrywa spoza strefy zagrywki (umownego przedłużenia linii bocznej) i Sędzia drugi gwizdże i sygnalizuje ten błąd. Czy jest to działanie prawidłowe?	Interpretacja: Nie. Sędzia drugi zdecydował o błędzie będącym poza jego uprawnieniami. Przepis 23.3, Wytyczne dla Sędziów
--	--

8.3.5 Zawodnik starał się odbić piłkę, która przekroczyła całkowicie pionową płaszczyznę siatki w przestrzeni dolnej pod siatką. Kto powinien odgwiszać ten błąd?	Interpretacja: Zgodnie z przepisem 23.3.2.6 do odgwiszania tego błędu uprawniony jest Sędzia drugi. Zatem, Sędzia pierwszy powinien poczekać aż Sędzia drugi zasygnalizuje rodzaj błędu i zawodnika, który go popełnił, jeżeli to konieczne, a następnie wskazać zespół, który będzie zagrywał. Przepis 23.3.2.6
---	---

Sekretarz i Asystent Sekretarza

8.4.1 Zawodnik nr 1 wykonał zagrywkę, a jego Zespół zdobył punkt. Po krótkiej dyskusji Sekretarz poinformował Sędziego drugiego, że poprzednią zagrywkę powinien wykonywać Zawodnik nr 2. Jak Sędziowie powinni prawidłowo rozwiązać tę sytuację? Zobacz także: Przypadek 10.22	Interpretacja: Zespół zagrywający powinien zachować zdobyte punkty, ale grę zagrywką powinien wznowić Zawodnik nr 2. Może zachodzić konieczność naniesienia poprawek w protokole, żeby wznowić mecz. Jeżeli wykazano, że zagrywał nieprawidłowy zawodnik, to Zespół może zostać ukarany przyznaniem punktu i zagrywki przeciwnikowi
--	--

	tylko wtedy, kiedy Sekretarz lub jeden z Sędziów przed wykonaniem tej zagrywki prawidłowo poinformował zawodnika, że do zagrywki przygotowuje się niewłaściwy zawodnik. W tej sytuacji to Sekretarz i Asystent Sekretarza popełnili błąd wykonując swoje obowiązki, nie wskazując przed wykonaniem zagrywki, że szykuje się do niej nieprawidłowy zawodnik. Sędzia drugi w żadnym wypadku nie powinien przerwać wymiany, jeśli Sekretarz podczas trwania wymiany zauważy, że zagrywka została wykonana przez niewłaściwego zawodnika. Przepis 12.2.1, 12.2.2, 12.3, 12.6.1.1, 26.2.2.2, 27.2.2.1, 27.2.2.2
--	--

8.4.2 Czy Kapitanowi zespołu wolno zapytać się Sekretarza o liczbę przerw wykorzystanych przez Zespół przeciwny? Zobacz także: Przypadek 10.23	Interpretacja: Sekretarz nie powinien udzielić takiej informacji oraz powinien powiadomić o tej prośbie Sędziego drugiego. Kapitan zespołu może zapytać się o liczbę przerw wykorzystanych przez własny Zespół, ale nie może nagminnie powtarzać tej prośby opóźniając grę. Przepis 15.1, 16.1, 26.2
---	--

Sędziowie Liniowi

8.5.1 Jeżeli jeden Sędzia Liniowy pokazał aut, zaś drugi piłkę dotknęłą, to którą sygnalizację powinien wykorzystać Sędzia 1?	Interpretacja: Sędzia pierwszy powinien zaakceptować sygnalizację obu Sędziów Liniowych, niezależnie od ich pozycji na boisku, a następnie podjąć ostateczną decyzję bazując na ich sygnalizacji. Przepis 26.2.1.1, 26.2.1.8, Wytyczne dla Sędziów
8.5.2 Jeśli Sędzia Liniowy zasygnalizował błąd przekroczenia linii przy wykonywaniu zagrywki, ale obaj Sędziowie nie zauważyli tego podczas trwania wymiany, to czy Kapitan zespołu może poprosić, aby Sędzia skonsultował się z Sędzią Liniowym po zakończeniu wymiany?	Interpretacja: Tak, Sędzia powinien poprosić, aby Sędzia Liniowy powtórzył swoją sygnalizację. Dodatkowo jest także akceptowalne, żeby Sędzia porozmawiał na temat tej decyzji z Sędzią Liniowym i poprosił go, by wykonywał sygnalizację przez nieco dłuższy czas. Przepis 21.2, 26.2.1.3, 26.2.1.5, 26.2.2

Oficjalna sygnalizacja

8.6.1 Podczas zagrywki Zawodnik podłożył nogę pod linię końcową. Sędzia Liniowy zasygnalizował ten błąd. Jakiej sygnalizacji powinien użyć Sędzia, aby wskazać rodzaj popełnionego błędu?	Interpretacja: Sędzia powinien użyć sygnalizacji nr 22, wskazując na odpowiednią linię. Sędzia musi wykonać tę sygnalizację, aby wyraźnie pokazać lub wyjaśnić charakter popełnionego błędu. Przepis 12.4.3, Sygnalizacja 22
8.6.2 Jak wygląda prawidłowa kolejność wykonania sygnalizacji, po tym jak Sędzia drugi odgwizdał błąd dotknięcia siatki?	Interpretacja: Po odgwizdaniu błędu Sędzia drugi powinien najpierw pokazać rodzaj popełnionego błędu, następnie wskazać Zawodnika, który popełnił błąd (jeśli to konieczne) oraz poczekać aż Sędzia pierwszy wskaże zespół zagrywający i powtórzyć za nim tę sygnalizację. Przepis 21.2.3.2, 21.2.3.3
8.6.3 Jeżeli piłka po zagrywce uderzyła w zawodnika zespołu zagrywającego, jakiej sygnalizacji powinien użyć Sędzia 1?	Interpretacja: Sędzia pierwszy powinien wskazać zespół zagrywający (sygnalizacja nr 2), a następnie pokazać sygnalizację nr 19 „piłka z zagrywki dotyka siatki pomiędzy antenkami i nie przekracza pionowej płaszczyzny siatki”. Przepis 12.6.2.1.2.2, Sygnalizacja nr 2 i 19

Rozdział IX. Przypadki szczególne

9.1 Po wyglądającej na skuteczną zagrywce, która skończyłaby mecz, Sędzia pierwszy uznał, że piłka była jednak autowa. Czy w tej sytuacji Kapitan zespołu zagrywającego może zgłosić protest?	Interpretacja: Sędzia pierwszy musi ustalić, czy żądanie Kapitana jest prawidłowe, uwzględniając kryteria oceny zasadności rozpoczęcia <i>Procedury rozpatrzenia protestu</i>. W tej sytuacji Sędzia pierwszy powinien odmówić rozpoczęcia <i>Procedury rozpatrzenia protestu</i>, ponieważ decyzja czy piłka była w boisku, czy autowa, jest oceną rozstrzygającą, a jako taka nie może podlegać oprotowaniu. Przepis 5.1.2.1, 22.2.1, Wytyczne dla Sędziów
9.2 Jeden z Zespołów narzuca szybki charakter gry, przeciwny Zespół stara się zwolnić tempo ze względu na panujący upał. Jakie działanie powinien podjąć Sędzia pierwszy?	Interpretacja: Sędziowie powinni dążyć do utrzymania równego tempa meczu. Dodatkowo Sędziowie muszą postępować w sposób, dzięki któremu będą postrzegani jako bezstronni i sprawiedliwi w kontrolowaniu tempa gry, nie faworyzując żadnego zespołu,

	ale stosując sankcje za opóźnianie gry, jeśli jest to wskazane. Przepis 16.1.3, Wytyczne dla Sędziów
9.3 Podczas meczu zawodnik Zespołu L w pogoni za piłką wykonał spektakularny pad broniąc piłkę, a następnie przewrócił się uderzając o baner reklamowy. Nadzwyczajny wysiłek i obrona zawodnika, wzbudziła olbrzymie brawa publiczności. Jednak kontakt zawodnika z piłką był nieco wydłużony i Sędzia pierwszy przerwał gwizdkiem wymianę uznając, że piłka była rzucona. Czy Sędzia postąpił prawidłowo?	Interpretacja: Sędziowie powinni pamiętać, że nie są osobami, których praca polega wyłącznie na kierowaniu grą w zgodzie z Przepisami Gry, lecz przez swoje decyzje wyznaczają i pozwalają promować Siatkówkę Plażową jako sport. <u>Budowanie spektakularnego widowiska jest istotnym czynnikiem promującym każdą dyscyplinę sportu.</u> Sędzia musi utrzymywać równowagę między trzymaniem się sztywnych technicznych wymagań dotyczących gry, a promocyjnymi, kulturalnymi i społecznymi walorami sportu. Sędzia koniecznie musi pozwolić by uwydatnić takie spektakularne zagranie kosztem jego technicznej poprawności. Przepis: Filozofia przepisów i sędziowania, Wytyczne dla Sędziów
9.4 Co powinni zrobić Sędziowie, jeżeli Zawodnik nie zgadza się ze wskazanym przez Sekretarza i Sędziów numerem Zawodnika, który powinien zagrywać? Zobacz także: Przypadek 10.24	Interpretacja: W protokole znajdują się 4 pola oznaczone nr od I do IV (1 – 4), które odpowiadają kolejności wykonywania zagrywki. Numer zawodnika jest zapisany obok każdego z tych pól. Zespół, który wykonuje pierwszą zagrywkę w secie ma przypisane pola „I” i „III”, a Zespół przeciwny „II” i „IV”. Sekretarz dokonuje zapisów zgodnie z określoną w ten sposób kolejnością, niezależnie od tego, który z zespołów wykonuje zagrywkę – L (zaczynający mecz po lewej stronie) czy R (zaczynający mecz po stronie prawej). Bardzo ważne jest, aby Sędzia drugi sprawdził czy pierwsza zagrywka w secie (mecz) została zapisana w polu „I”, co zapewni już na początku prawidłowe oznaczenie kolejności zagrywających. Przepis 7.6, Instrukcja protokołowania
9.5 Zawodnikowi atakującemu spadła z głowy czapka i dotknęła siatki. Czy jest to błąd?	Interpretacja: Nie. Jedynie tak długo, jak czapka ma kontakt fizyczny z zawodnikiem, wówczas jako część

	ubioru zawodnika traktowana jest jak część jego ciała (która nie może dotknąć siatki). Zasada ta odnosi się również do okularów, zegarka, biżuterii czy innego wyposażenia lub akcesoriów, które posiada zawodnik. Przepis 11.3.1, Wytyczne dla Sędziów
9.6 Czy dozwolonym jest, by Kapitan zgłosił po zakończeniu meczu protest, mimo iż podczas meczu żaden protest nie został zgłoszony?	Interpretacja: Taki protest nie powinien zostać przyjęty, ponieważ bezpośrednio po spornym zdarzeniu, protest nie został formalnie zgłoszony (np. żeby podjąć <i>Procedurę rozpatrzenia protestu</i>). Protest musi zostać zgłoszony w momencie wystąpienia spornej sytuacji. Wówczas może on zostać poddany <i>Procedurze rozpatrzenia protestu</i> i rozpatrzony niezwłocznie przez Sędziego Głównego (na Poziomie 1) lub przez Komisję Odwoławczą (na Poziomie 2) po zakończeniu meczu, zależnie od okoliczności. Przepis 5.1.2.1, Wytyczne dla Sędziów, Procedura rozpatrzenia protestu
9.7 Po zakończeniu meczu Sędzia przyznał się Delegatowi Sędziowskiemu, że podczas meczu kilkukrotnie nieprawidłowo zinterpretował przepisy. Zespół zgłaszał protest wobec tych decyzji w trakcie oraz po zakończeniu meczu. Co w tej sytuacji powinien zrobić Delegat?	Interpretacja: Sytuacja ta prowadzi do bardzo trudnej decyzji. Delegat Techniczny powinien zaakceptować <i>protest</i> zespołu, przeprowadzić <i>Procedurę rozpatrzenia protestu</i> (Poziom 2) oraz rozważyć możliwość powtórzenia meczu od odpowiedniego momentu, jeśli wystąpiły wszystkie opisane poniżej zdarzenia: 1) w spornym momencie zespół zaprotestował, tj. prawidłowo formalnie wyraził chęć zgłoszenia protestu Sędziemu pierwszemu, który odmówił jednak przyjęcia protestu, 2) protest został prawidłowo potwierdzony jako <i>Protest na Poziomie 2</i> w ciągu 20 minut od zakończenia meczu i został podpisany przez Kapitana zainteresowanego zespołu, 3) protest spełnia kryteria dot. rozpatrzenia protestu (błędna interpretacja, itp.), 4) Sędzia pierwszy lub inny z sędziów potwierdza, że wystąpiła błędna interpretacja przepisów (tj. że protest jest zasadny), 5) przedmiot protestu miał wpływ na wynik meczu.

	Przepis 5.1.2.1, 5.1.3.2, Wytyczne dla Sędziów, Procedura rozpatrzenia protestu
9.8 Jeżeli Kapitan zespołu celowo zgłasza prośbę o przerwę na odpoczynek w ostatniej chwili – tuż przed gwizdkiem Sędziego pierwszego na zagrywkę lub równo z nim, to czy Sędzia drugi powinien gwizdkiem przyznać tę przerwę?	Interpretacja: Nie, sędziowie nie powinni przyznać przerwy, nawet jeżeli prośba o nią została zgłoszona tuż przed sygnałem na zagrywkę. Wzajemna koordynacja gwizdków odpowiednich sędziów wyznacza czas, w którym prośba zespołu może zostać zaakceptowana. Jako że Sędzia pierwszy zezwolił na wykonanie zagrywki, prośba o przerwę na odpoczynek nie powinna zostać przyjęta. Obowiązkiem Kapitana jest zgłoszenie prośby o przerwę na tyle wcześniej, aby sędzia mógł ją przyznać przed zezwoleniem na wykonanie zagrywki. Przepis 15.5.1
9.9 Zawodnicy zespołów widząc na tablicy wyników rezultat 2:3 (Set 3) zmienili strony boiska. Jednak Sekretarz zauważył szybko, że wynik na tablicy jest nieprawidłowy i jest dopiero 2:2, a zatem zmiana stron nie powinna mieć miejsca. Jak Sędziowie powinni postąpić w tej sytuacji? Zobacz także: Przypadek 10.26	Interpretacja: Zespoły powinny zostać szybko poproszone o powrót na poprzednio zajmowane strony boiska. Mecz należy wznowić z poprawnym wynikiem, który znajduje się w protokole. Przepis 18.2.1, 18.2.2
9.10 Jeżeli Sędzia błędnie przyznał punkt jednemu z Zespołów, wobec czego Zespół przeciwny poprosił o przerwę na odpoczynek zanim Sędziowie zmienili swoją decyzję, to czy owa przerwa pozostanie uznana jako wykorzystana? Zobacz także: Przypadek 10.27	Interpretacja: Nie, gdyż decyzja Sędziego (na podstawie, której została zgłoszona prośba o przerwę) została zmieniona, zespół może odwołać swoją prośbę o przerwę. Mimo, że prośba o przerwę została zgłoszona w prawidłowy sposób, to jednak powinna zostać anulowana, a zespoły poproszone o powrót na boisko. Przepis 22.2.1
9.11 Kto jest odpowiedzialny za nadzorowanie pracy podawaczy piłek?	Interpretacja: Kontrolowanie pracy podawaczy piłek należy przede wszystkim do obowiązków Sędziego pierwszego, jednakże Sędzia drugi powinien wpierać Sędziego pierwszego w tym obowiązku. Przepis 3.3, 22.2.2, Wytyczne dla Sędziów

9.12 Czy Delegat Techniczny (Komisarz) może unieważnić sankcję za niewłaściwe zachowanie nałożoną przez Sędziego pierwszego?	Interpretacja: Nie, nie należy to ani do kompetencji, ani zadań Delegata Technicznego (Komisarza). Przepis 20.1, 20.3.1, 22.2.1, Wytyczne dla Sędziów
9.13 Jeżeli sędzia zauważy zawodnika wchodzącego do pomieszczenia przeznaczonego dla sędziów i narzekającego poziom sędziowania we wcześniejszym meczu, to czy sędzia w następnym meczu, w którym uczestniczy ten Zawodnik może spierać się z nim o tę kwestię?	Interpretacja: Nie. Przez cały czas: przed, w trakcie i po meczu sędzia musi zachowywać się w sposób profesjonalny. Odpowiedni sędziowie powinni zgłosić zachowanie zawodnika do Delegata Technicznego i Sędziowskiego (Sędziego Głównego i Komisarza), do których wyłącznie należy rozwiązanie tego problemu. Przepis: Filozofia przepisów i sędziowania, Wytyczne dla Sędziów
9.14 Jeżeli zawodnik wykonujący nabieg do ataku wdepnie w dużą dziurę w piachu, przez co utraci równowagę przed atakiem, to czy sędzia powinien powtórzyć wymianę?	Interpretacja: Nie, w tej sytuacji naturalnego, wyboistego charakteru powierzchni (piasku) nie można uznać za stanowiący zagrożenie dla Zawodnika. Jednak sytuacjom tego typu mogą zapobiec sędziowie, zapewniając wyrównanie boiska pomiędzy meczami lub komisja sędziowska kontrolując stan boiska podczas meczu. Przepis 17.2, 22.2.5, Wytyczne dla Sędziów
9.15 Czy Sędzia pierwszy z własnej inicjatywy może zdecydować o wszczęciu <i>Procedury rozpatrzenia protestu</i>? Czy Delegat Techniczny (Komisarz) może zdecydować o zmianie Sędziego Liniowego?	Interpretacja: Sędzia pierwszy nie może postanowić o wszczęciu <i>Procedury rozpatrzenia protestu</i> zanim takiej formalnej prośby nie zgłosi Kapitan zespołu. Podczas meczu tylko Sędzia pierwszy ma prawo do zmiany członka komisji sędziowskiej, jeśli uzna, że ten nie wypełnia prawidłowo swoich obowiązków. Przepis 5.1.2.1, 22.2.1, Wytyczne dla Sędziów
9.16 Co powinien zrobić Sędzia, jeżeli widzi, że trener przekazuje swojemu zespołowi informacje, które pokazują sobie gestami przeciwnicy?	Interpretacja: Sędzia/Sędziowie powinni poinformować o tej sytuacji Sędziego Głównego i Komisarza najszybciej jak to możliwe. Jest pożądane, żeby taka sytuacja miała jak najmniejszy wpływ na opóźnienie gry. To Sędzia Główny i Komisarz są odpowiedzialni za rozwiązanie tego problemu, co może wymagać, by Sędziowie zwięźle przedstawili swoje obserwacje (po zakończeniu meczu).

	Sędziowie nie mają możliwości w sposób bezpośredni sankcjonowania trenerów (gdyż nie są oni uczestnikami zawodów), ale jeżeli ich zachowanie powoduje opóźnianie gry, wtedy, wobec tego zespołu musi zostać zastosowana sankcja za opóźnianie gry. Przepis 4.1.4, 16.1, Wytyczne dla Sędziów
9.17 Czy Sędzia Główny lub Komisarz może podjąć decyzję o obejrzeniu powtórki wideo w dowolnie wybranym momencie <i>Procedury rozpatrzenia protestu</i>?	Interpretacja: <i>Procedura rozpatrzenia protestu na Poziomie 1</i> nie dopuszcza analizy zapisu wideo ze źródeł nieautoryzowanych (zapis wideo pochodzący z nieautoryzowanego źródła nie może być wykorzystany na jakimkolwiek etapie <i>Procedury rozpatrzenia protestu</i>). Przepis 5.1.2.1, Wytyczne dla Sędziów
9.18 Jeżeli Zawodnik podczas wykonywania zagrania zderzył się z kamerzystą, który przez cały mecz znajdował się na swoim miejscu, to czy Sędzia powinien powtórzyć wymianę? Zobacz także: Przypadek 8.2.3	Interpretacja: Sędzia pierwszy jest uprawniony do oceny wszystkich zewnętrznych czynników wpływających na mecz, w tym personelu obsługi technicznej boiska, publiczności oraz innych osób lub przedmiotów (Przepisy 17.2 i 17.3). Cały personel znajdujący się wewnątrz pola gry (członkowie komisji sędziowskiej, personelu obsługi technicznej boiska, jak również wyposażenie boiska związane z zawodami, kamery, mikrofony itp.), którego obecność w wolnej strefie została zatwierdzona przed rozpoczęciem meczu, nie może zostać uznany za zewnętrzne zdarzenie mające wpływ na przebieg gry, chyba że: 1) nastąpiła znacząca zmiana położenia względem pozycji początkowej (np. spadła kamera nagrywająca grę przy siatce); 2) wykonany został zamierzony ruch w kierunku zawodnika wykonującego zagranie – uczestniczącego w grze piłką (np. podawacz biegnie w kierunku piłki, lub podaje piłkę w czasie gry, wpływając na zagranie zawodnika). W związku z powyższym Sędzia pierwszy powinien podjąć decyzję na podstawie tego, czy kamerzysta znajdował się w pobliżu boiska w pozycji nieruchomej, czy też znacząco zmienił swoją pozycję względem

	pierwotnej pozycji lub czy wykonał zamierzony ruch w kierunku zawodnika, który wykonywał zagranie (uczestniczył w grze piłką). Przepis 5.1.2.1, 17.2, Wytyczne dla Sędziów
9.19 W trakcie przerwy dla odpoczynku zawodnik siedzący na krzesłkach został ukąszony przez osę w wargę podczas picia napoju. Gdy próbował ją odgonić osa ukąsiła go w palec. Jak powinni postąpić sędziowie w tej sytuacji?	Interpretacja: Sędziowie powinni być świadomi okoliczności prowadzących do urazu / kontuzji / choroby, ponieważ są odpowiedzialni za ustalenie jego charakteru i stopnia (czy jest on niewielki czy poważny). W tym przypadku doszło do przebicia skóry, mimo że krwawienie nie jest widoczne. Jeśli opatrywanie rany / tamowanie krwawienia nie może zostać zakończone podczas przerwy dla odpoczynku lub w przypadku, gdy występuje gwałtowne krwawienie, Sędzia pierwszy autoryzuje i przyznaje krwawiącemu zawodnikowi Przerwę medyczną (P-MED). Może to być również przypadek, w którym zawodnik krwawi wewnętrznie w jamie ustnej w wyniku przecięcia języka lub wewnętrznej strony wargi. Przepis 17.1.2, Wytyczne dla Sędziów
9.20 (nowy 2026) Co powinien zrobić Sędzia, jeśli podczas gry piłka dotknie gałęzi drzewa znajdującej się nad wolną strefą, na wysokości mniejszej niż 12,5 m nad powierzchnią boiska?	Interpretacja: Jeżeli nad wolną strefą boiska znajduje się gałąź drzewa, idealnym rozwiązaniem byłoby przekazanie informacji przez Komisarza / Sędziego Głównego przed rozpoczęciem turnieju wszystkim zawodnikom, trenerom oraz pozostałym uczestnikom jasnej interpretacji dotyczącej możliwych decyzji podjętych przez Sędziów w momencie, gdy piłka dotknie gałęzi. Sędzia pierwszy powinien rozważyć następujące sytuacje: 1) czy piłka po nieumyślnym zagraniu została skierowana w stronę trybun i żaden z zawodników nie miał realnej szansy zagrania tej piłki i kontynuowania wymiany? W tym wypadku Sędzia nie powinien traktować tego jako zewnętrzne zdarzenia mające wpływ na przebieg gry, lecz jako piłkę AUTOWĄ; 2) natomiast jeśli po zagraniu piłki przez zawodnika broniącego istniała realna

	szansa jej odzyskania i kontynuowania gry albo jeśli po trzecim odbiciu zespołu piłka dotknęła drzewa w trakcie lotu na stronę przeciwnika, sędzia powinien uznać to za zewnętrzne zdarzenia mające wpływ na przebieg gry i POWTÓRZYĆ WYMIANĘ. Przepis 17.2, Wytyczne dla Sędziów
--	--

Rozdział X. Przypadki dotyczące protokołowania

Przypadki w niniejszym rozdziale zostały opisane wyłącznie z perspektywy Sekretarza i mogą zostać wykorzystane w kursach szkoleniowych oraz w procesie nauczania Sekretarzy.

10.1 Przed rozpoczęciem meczu zespoły rozgrzewały się w strojach meczowych tego samego koloru. Czy Sekretarz ma obowiązek sprawdzenia przed meczem jaki kolor mają stroje meczowe zawodników? Zobacz także: Przypadek 2.2.2	Interpretacja: Sekretarz i Asystent Sekretarza mają obowiązek sprawdzić stroje zawodników we wszystkich przepisowych aspektach przed meczem, a w szczególności podczas oficjalnej rozgrzewki. Oznacza to, że Sekretarz musi sprawdzić czy numery 1 i 2 na strojach zawodników odpowiadają numerom zawodników wpisanym do protokołu, natomiast Asystent Sekretarza musi zweryfikować czy kolory koszulek i numery zawodników umieszczone na tablicy wyników odpowiadają zapisom w protokole. Wszelkie nieścisłości powinny być natychmiast zgłoszone Sędziom. Przepis 4.3, 26.2.1.1, 27.2.1.1, Wytyczne dla Sędziów
10.2 Co powinien zrobić Sekretarz, jeżeli zauważył, że zawodnicy danego zespołu noszą stroje, których numeracja nie odpowiada numerom zawodników zapisanym w protokole? Zobacz także: Przypadek 2.2.7	Interpretacja: Sytuacja ta powinna zostać rozwiązana przez zawodników, którzy powinni zmienić jeden lub oba stroje. Żadna sankcja nie powinna być zastosowana. Sekretarz w szczególności musi sprawdzić czy numery na stroju zawodnika i jego nazwisko odpowiada zapisom w protokole. Kapitan zespołu podpisując protokół potwierdza, że szczegółowe zapisy dotyczące jego zespołu w protokole są prawidłowe. Przepis 26.2.1, 5.1.1, 7.7.2, Wytyczne dla Sędziów

10.3 Co powinien zrobić Sekretarz, jeżeli zaraz po zakończeniu meczu Kapitan zespołu opuścił pole gry i nie podpisał protokołu? Zobacz także: Przypadek 2.3.6	Interpretacja: Zaraz po podejściu sędziów do stolika sekretarza by sprawdzić protokół, Sekretarz powinien natychmiast poinformować sędziów, że nie uzyskał podpisu Kapitana na protokole. Obowiązkiem Sekretarza jest wypełnienie do końca protokołu, za wyjątkiem uzupełnienia podpisów sędziów i w niektórych przypadkach dokonania wpisów w rubryce <i>Uwagi</i>. Przepis 5.1.3.1, 26.2.3.3, Instrukcja protokołowania
10.4 Jakie zasady powinien zastosować Sekretarz by zapisać w protokole fakt poddania meczu ze względu na kontuzję zawodnika odniesioną przed rozpoczęciem meczu? Zobacz także: Przypadek 3.1.1	Interpretacja: Sekretarz powinien wypełnić protokół wpisując wynik 2-0 oraz 21:0 i 21:0. Należy uzyskać podpisy Kapitanów przed meczem i po meczu, wypełnić rubrykę <i>Wynik</i> oraz wykreślić punkty w poszczególnych setach, zakreślić punkty w rubryce dotyczącej rotacji zawodników, itd. Sekretarz, zgodnie z poleceniami i pod kontrolą Sędziego pierwszego wypełnia stosownymi informacjami rubrykę <i>Uwagi</i> przed sprawdzeniem protokołu, zweryfikowaniem wyniku i podpisaniem protokołu przez Sędziów. Przepis 6.4, 26.2.2.7, Instrukcja protokołowania
10.5 Zespoły zakończyły rozgrzewkę i weszły na boisko, żeby rozpocząć mecz. Do strefy zagrywki, żeby rozpocząć seta zagrywką, siedł Zawodnik nr 1 z Zespołu L. Sekretarz natychmiast zwrócił uwagę Sędziemu drugiemu, że zgodnie z zapisami w protokole zagrywać powinien Zawodnik nr 2. Co teraz powinien zrobić Sekretarz? Zobacz także: Przypadek 4.2.1	Interpretacja: Sekretarz powinien poczekać, aż sędziowie ustalą, czy nie doszło do błędnego przekazania informacji o kolejności zagrywających. Jeżeli Sędzia pierwszy zezwoli na wykonanie zagrywki Zawodnikowi nr 1, to Sekretarz powinien zmienić zapis kolejności zagrywających w protokole w Zespole L. Jeżeli zagrywkę wykona Zawodnik nr 2, to żadne poprawki w protokole nie są potrzebne. Sekretarz zachował się prawidłowo informując Sędziów i Zawodników o zaistniałym problemie, jednak nie można nalegać, żeby zawodnicy zmienili się w tej sytuacji na zagrywce. Rozwiązanie tej sytuacji należy do obowiązków Sędziów.

	Przepis 7.7.2, 22.2.1, 22.3.1.2, 26.2.1.1, 26.2.2.2, Wytyczne dla Sędziów
10.6 Po wygraniu losowania Kapitan udał się na boisko w celu zadecydowania o wyborze strony boiska. Kapitan po podpisaniu protokołu nie przekazał Sekretarzowi informacji o dokonanym wyborze strony boiska. Co powinien zrobić Sekretarz, żeby zapewnić sobie otrzymanie takiej informacji? Zobacz także: Przypadek 4.1.1	Interpretacja: Sekretarz powinien wykazać się aktywnością, w uzyskaniu od Kapitanów informacji wyborze strony boiska oraz o kolejności wykonywania zagrywki. Jeżeli żaden z sędziów ani zespół po upływie 1 minuty nie przekazali informacji Sekretarzowi, to Sekretarz powinien przypomnieć o tym sędziom (przeważnie Sędziemu drugiemu). Przepis 7.1, 26.2.1.2, Wytyczne dla Sędziów, Instrukcja protokołowania
10.7 Kapitan Zespołu L poprosił o przerwę na odpoczynek pod koniec przerwy na odpoczynek Zespołu R. Jak w tej sytuacji powinien postępować Sekretarz? Zobacz także: Przypadek 6.1.3	Interpretacja: Sekretarz powinien na początku ustalić który z zespołów poprosił o przerwę, a następnie zapisać ją we właściwej rubryce w protokole. Gdy Zespoły znajdą się w wyznaczonych dla nich strefach, Sekretarz powinien wskazać Sędziemu drugiemu liczbę przerw wykorzystanych przez oba Zespoły. W tej sytuacji obu Zespołom nie przysługują już przerwy na odpoczynek. Sędzia drugi, a nie Sekretarz, powinien to następnie przekazać Sędziemu pierwszemu oraz Zespołom po zakończeniu przerwy. Przepis 23.2.6, 26.2.2.3
10.8 Co powinien zrobić Sekretarz, jeżeli Sędzia pierwszy po raz drugi w secie / meczu udziela temu samemu zespołowi upomnienia za opóźnianie gry? Zobacz także: Przypadek 6.2.1	Interpretacja: Upomnienia za opóźnianie są zapisywane w protokole, zatem Sekretarz powinien niezwłocznie zawiadomić Sędziego pierwszego (za pośrednictwem Sędziego drugiego) o tym błędzie. Przepis 16.2.1, 26.2
10.9 Czy zawodnicy mogą wycierać sobie głowę i ręce małym ręczniczkiem wiszącym na siatce przeznaczonym do wycierania okularów? Zobacz także: Przypadek 6.2.4	Interpretacja: Jest to niedozwolone. Sędzia pierwszy powinien potraktować to jako celowe opóźnianie gry i nałożyć na zespół sankcje za opóźnianie. Sekretarz musi dokładnie sprawdzić, czy Zespół otrzymał słowne upomnienie lub sankcję za opóźnianie gry. Jeżeli Sekretarz nie

	jest tego pewien – powinien to ustalić, pytając o to Sędziów. Przepis 16.2, 26.2.2.6, Wytyczne dla Sędziów
10.10 Jak powinien zareagować Sekretarz, jeżeli zawodnik, który uległ kontuzji, po tym jak opuścił pole gry i udał się do strefy, gdzie znajdował się oficjalny personel medyczny, nie powrócił na pole gry po 5 minutach? Zobacz także: Przypadek 6.3.1	Interpretacja: Niezbędne jest, aby Sekretarz zapisał 2 czasy: 1) kiedy Sędzia pierwszy zagwizdał, przyznając tym samym przerwę na udzielenie zawodnikowi pomocy medycznej; 2) oraz kiedy Sędzia pierwszy zakończył przerwę dla zawodnika kontuzjowanego (po upływie maksymalnie 5 minut, lub po zakończeniu udzielania pomocy przez oficjalny personel medyczny, lub gdy pomoc nie może być udzielona, lub gdy zawodnik zgłasza gotowość do kontynuowania gry). Zapis czasu należy dokonać w formacie: godziny, minuty, sekundy (HH:MM:SS). Dodatkowo Sekretarz powinien zapisać w rubryce <i>Uwagi</i> aktualny wynik oraz zespół i zawodnika zagrywającego w chwili, w której Sędzia przerwał grę w związku z odniesioną przez zawodnika kontuzją. Sekretarz powinien szczegółowo zapisać niezbędne informacje, które potencjalnie umożliwią wznowienie meczu od tego właśnie momentu lub które pozwolą Sędziemu Głównemu i Komisarzowi dokładnie ustalić długość przerwy w grze. Do obowiązków Sędziego pierwszego oraz Sędziego Głównego i Komisarza należy zapisanie w rubryce <i>Uwagi</i> przyczyny, która spowodowała uznanie zespołu za zdekompletowany. Przepis 6.4.3, 17.1, 23.2.7, 26.2.2.7, Wytyczne dla Sędziów, Instrukcja protokolowania
10.11 Czy jeżeli zawodnik ma niewielką krwawiącą ranę, to czy może ją szybko oczyścić i zabandażować? Czy Sekretarz powinien dokonać jakichś zapisów w związku z nieznacznym opóźnieniem tego typu? Zobacz także: Przypadek 6.3.2	Interpretacja: Sędziowie powinni zezwolić na szybkie rozwiązanie tego problemu przez zawodnika. Sekretarz nie powinien zapisywać żadnych informacji w protokole, ponieważ nie miało miejsca opóźnianie gry, ani <i>przerwa medyczna</i>. Wytyczne dla Sędziów
10.12	Interpretacja:

Sędzia pierwszy rozpoczął mecz od upomnienia za opóźnianie gry. Jak powinno to zostać zapisane w protokole? Zobacz także: Przypadek 6.2.5	Sekretarz musi wpisać godzinę rozpoczęcia meczu w odpowiednim polu w Secie 1. uwzględniającą opóźnienie gry (np. 09:02). Dodatkowo odpowiedniemu zespołowi należy wpisać we właściwej rubryce upomnienie za opóźnianie przy wyniku 0:0 w tym secie. W tym momencie nie należy dokonywać wpisów w protokole w rubryce <i>Uwagi</i>. Przepis 26.2.2.6, Instrukcja protokołowania
10.13 Zespół prosi Komisarza o rozważenie przerwania meczu z powodu zapadających ciemności. Komisarz zdecydował o przerwaniu meczu. Zostanie on wznowiony od stanu 0:0 następnego dnia rano. Jak Sekretarz powinien opisać szczegóły tej decyzji w protokole? Zobacz także: Przypadek 6.3.6	Interpretacja: Sekretarz nie powinien dokonywać żadnych zmian w dotychczasowych zapisach w protokole, za wyjątkiem opisanego w rubryce <i>Uwagi</i> dokładnej godziny, aktualnego wyniku oraz Zespołu i zawodnika zagrywającego w chwili, w której sędzia przerwał grę w związku z zapadającymi ciemnościami. Te same szczegóły należy zapisać za każdym razem przy przerwaniu meczu ze względu na deszcz, wiatr czy niedostateczne oświetlenie. Sekretarz powinien szczegółowo zapisać niezbędne informacje, które potencjalnie umożliwią wznowienie meczu od tego właśnie momentu lub które pozwolą Sędziemu Głównemu i Komisarzowi dokładnie ustalić długość przerwy w grze. Do obowiązków Sędziego pierwszego oraz Sędziego Głównego i Komisarza należy zapisanie w rubryce <i>Uwagi</i> przyczyny, dla której podjęto decyzję o przerwaniu meczu oraz wznowieniu jej następnego dnia. Przepis 17.3, 26.2.2.7, Wytyczne dla Sędziów, Instrukcja protokołowania
10.14 Sędzia pierwszy upomniął słownie zespół za pośrednictwem Kapitana, a następnie pokazał żółtą kartkę jednemu z zawodników tego zespołu, za ponowne drobne wykroczenie. W jaki sposób Sekretarz powinien zapisać te upomnienia dla zawodników? Zobacz także: Przypadek 7.1.1	Interpretacja: Ustne upomnienia Sędziego pierwszego nie są zapisywane w protokole. Tylko formalne upomnienie, które zastosował Sędzia poprzez pokazanie żółtej kartki, jest zapisywane w odpowiedniej rubryce w protokole przez Sekretarza. Przepis 20.1, Instrukcja protokołowania
10.15 Zawodnik został ustnie upomniany oraz otrzymał żółtą kartkę w Secie 1, zaś w następnym secie otrzymał sankcję za	Interpretacja: Sekretarz powinien zapisać w protokole formalne upomnienie (żółtą kartkę) w odpowiedniej rubryce w Secie 1.

grubiańskie zachowanie (kara – czerwona karta). Jakie dodatkowe czynności powinien wykonać Sekretarz na początku 2. seta? Zobacz także: Przypadek 7.1.2	Następnie przed rozpoczęciem Seta 2. Sekretarz musi wykreślić pole dla formalnego upomnienia tego zespołu. W Secie 2. Sekretarz powinien od razu zapisać karę w pierwszym polu dla kar za niewłaściwe zachowanie dla danego Zawodnika. Przepis 20.1, 20.2, 20.3, Instrukcja protokołowania
10.16 Sędzia pierwszy ukarał zawodnika czerwoną kartką za zachowanie grubiańskie. W którym miejscu w protokole powinien to zapisać Sekretarz? Zobacz także: Przypadek 7.2.1	Interpretacja: Należy to zapisać w rubryce przeznaczonej dla sankcji za niewłaściwe zachowanie, w polu odpowiadającym karze dla tego zawodnika. W tym miejscu należy wpisać wynik w momencie ukarania zawodnika (a nie po ukaraniu) oraz ze względu na przyznanie w wyniku kary punktu zespołowi przeciwnemu, należy zakreślić ten punkt w wierszu z punktami zespołu przeciwnego. Sekretarz musi zasygnalizować sędziom moment, w którym zakończy on zapisywanie szczegółów dotyczących sankcji. Po zakończeniu meczu to zachowanie musi zostać odpowiednio opisane w protokole w rubryce <i>Uwagi</i>, uwzględniając charakter (istotę) tego przewinienia, zgodnie z Handbookiem PZPS (z Wykazem kar finansowych za niewłaściwe zachowanie – zasady stosowania – w przypadku zawodów międzynarodowych). Przepis 20.3.1, Instrukcja protokołowania
10.17 W trakcie meczu Zawodnik został ukarany za zachowanie grubiańskie. W tym samym secie ten sam zawodnik ponownie otrzymał karę za zachowanie grubiańskie. Co powinien zrobić Sekretarz w tej sytuacji? Zobacz także: Przypadek 7.2.2	Interpretacja: Sekretarz powinien zapisać kary w rubryce przeznaczonej dla sankcji za niewłaściwe zachowanie, w polu odpowiadającym karom dla tego zawodnika. Dodatkowo po drugiej czerwonej kartce tego zawodnika Sekretarz powinien poinformować Sędziego drugiego, że zawodnik ten osiągnął limit kar w tym secie. Przepis 20.3.1, Instrukcja protokołowania
10.18 Zawodnik pociągnął za siatkę tak mocno, że złamał słupek, do którego jest przymocowana. Mecz został następnie wznowiony na innym boisku, z tym samym wynikiem, z godzinnym opóźnieniem, zaś	Interpretacja: Sekretarz nie powinien dokonywać żadnych zmian w dotychczasowych zapisach w protokole, za wyjątkiem opisanie w rubryce <i>Uwagi</i> dokładnej godziny, o której Sędzia przerwał mecz ze względu na uszkodzenie

zawodnik ten został ukarany za zachowanie grubiańskie. Jak Sekretarz powinien zapisać w protokole godzinne opóźnienie? Zobacz także: Przypadek 7.2.3	systemu mocującego siatkę oraz aktualnego wyniku. W związku z karą za niewłaściwe zachowanie – zespół przeciwny otrzyma punkt i prawo do wykonywania zagrywki. Później Sekretarz ponownie w rubryce <i>Uwagi</i> powinien zapisać dokładną godzinę, o której wznowiony został mecz na nowym boisku. Opis sytuacji powinien zawierać niezbędne informacje, które umożliwią Sędziemu Głównemu i Komisarzowi dokładnie ustalić długość przerwy w grze. Do obowiązków Sędziego pierwszego oraz Sędziego Głównego i Komisarza należy zapisanie w rubryce <i>Uwagi</i> przyczyny, dla której podjęto decyzję o przerwaniu meczu oraz wznowieniu jej na innym boisku. Przepis 17.3, Instrukcja protokołowania
10.19 Jak powinien postąpić Sekretarz, jeśli Sędzia pierwszy ukarał zawodnika (czerwona kartka) za niewłaściwe zachowanie pomiędzy setami? Zobacz także: Przypadek 7.2.5	Interpretacja: Sędzia pierwszy powinien nałożyć karę przed rozpoczęciem następnego seta. Po pokazaniu czerwonej kartki właściwemu zawodnikowi, powinien wskazać i przyznać zagrywkę zespołowi przeciwnemu. Jeżeli zespół, który został ukarany, miał zagrywać, to prawo do zagrywki otrzymują przeciwnicy i muszą oni wykonać rotację. Jeżeli zespół, który został ukarany, miał odbierać zagrywkę, to przeciwnicy otrzymują 1 punkt i zachowują kolejność zagrywki. Musi to zostać odpowiednio zapisane przez Sekretarza, uwzględniając zakreślenie w wierszu z punktami zespołu przeciwnego, gdyż został zdobyty na skutek kary. Dodatkowo Sekretarz powinien zapisać karę w rubryce przeznaczonej dla sankcji za niewłaściwe zachowanie, w polu odpowiadającym karze dla tego zawodnika – w następnym secie. Po zakończeniu meczu to zachowanie musi zostać odpowiednio opisane w protokole w rubryce <i>Uwagi</i>, uwzględniając charakter (istotę) tego przewinienia, zgodnie z Handbookiem PZPS (<i>Wykazem kar finansowych za niewłaściwe zachowanie – zasady stosowania – w przypadku zawodów międzynarodowych</i>). Przepis 20.3.1, 20.4, Instrukcja protokołowania

10.20 Po otrzymaniu kary za zachowanie grubiańskie zawodnik, nie zgodził się z decyzją Sędziego pierwszego, na dowód czego w złości rozdarł swój strój sportowy. Sędzia pierwszy potraktował to jako zachowanie grubiańskie i zastosował kolejną karę. Jak powinien zapisać to Sekretarz? Zobacz także: Przypadek 7.2.6	Interpretacja: Sekretarz powinien skreślić dwa punkty w wierszu z punktami odpowiedniego zespołu, a ponieważ oba te punkty zostały zdobyte na skutek kary, to należy je zakreślić. Należy odpowiednio opisać oba te przewinienia w protokole w rubryce <i>Uwagi</i>, uwzględniając charakter (istotę) tych przewinień, zgodnie z Handbookiem PZPS (w przypadku zawodów międzynarodowych – z <i>Wykazem kar finansowych za niewłaściwe zachowanie – zasady stosowania</i>). Przepis 20.3.1, Instrukcja protokołowania
10.21 Po tym jak Sędzia pierwszy zakończył mecz, zawodnik zdenerwował się i zerwał panele ochronne (osłonę) oraz tabliczkę z numerem boiska z podestu sędziowskiego. W jaki sposób takie zachowanie, pomimo tego, że wystąpiło już po zakończeniu meczu, powinno być odnotowane w protokole? Zobacz także: Przypadek 7.2.7	Interpretacja: Sekretarz nie podejmuje decyzji o tym, czy może pozwolić zawodnikowi lub sędziemu dokonywać zapisów w protokole w rubryce <i>Uwagi</i>. Należy to do obowiązków sędziów oraz Sędziego Głównego i Komisarza. Sędzia pierwszy powinien wykorzystać rubrykę <i>Uwagi</i>, aby zapisać informację o zaistniałej sytuacji, nawet jeśli mecz się już zakończył, a wynik w protokole został zatwierdzony. Przepis 20.4, Wytyczne dla Sędziów
10.22 Zawodnik nr 1 wykonał zagrywkę, a jego zespół zdobył punkt. Po krótkiej dyskusji Sekretarz poinformował Sędziego drugiego, że poprzednią zagrywkę powinien wykonywać Zawodnik nr 2. Co teraz powinien zrobić Sekretarz? Zobacz także: Przypadek 8.4.1	Interpretacja: Zespół zagrywający powinien zachować zdobyte punkty, ale grę zagrywką powinien wznowić Zawodnik nr 2. W protokole mogą być niezbędne poprawki, żeby wznowić mecz. Jeżeli wykazano, że zagrywał nieprawidłowy zawodnik, to zespół może zostać ukarany przyznaniem punktu i zagrywki przeciwnikowi tylko wtedy, kiedy Sekretarz lub jeden z sędziów przed wykonaniem tej zagrywki prawidłowo poinformował zawodnika, że do zagrywki przygotowuje się niewłaściwy zawodnik. W tej sytuacji to Sekretarz i Asystent Sekretarza popełnili błąd wykonując swoje obowiązki, nie wskazując przed wykonaniem zagrywki, że szykuje się do niej nieprawidłowy zawodnik.

	Sędzia drugi w żadnym wypadku nie powinien przerwać wymiany, jeśli Sekretarz podczas trwania wymiany zauważy, że zagrywka została wykonana przez niewłaściwego zawodnika. Przepis 12.2.1, 12.2.2, 12.3, 12.6.1.1, 26.2.2.2, 27.2.2.1, 27.2.2.2
10.23 Jak prawidłowo powinien odpowiedzieć Sekretarz, jeżeli Kapitan zespołu zapytał się o liczbę przerw wykorzystanych przez Zespół przeciwny? Zobacz także: Przypadek 8.4.2	Interpretacja: Sekretarz nie powinien udzielić takiej informacji oraz powinien powiadomić o tej prośbie Sędziego drugiego, który powinien poprosić Zespoły o wznowienie gry. Przepis 15.1, 16.1, 26.2
10.24 Co powinien zrobić Sekretarz, jeżeli zawodnik nie zgadza się ze wskazanym przez Sekretarza i Sędziów numerem zawodnika, który powinien zagrywać? Zobacz także: Przypadek 9.4	Interpretacja: Protokół został tak zaprojektowany, by w łatwy sposób można było sprawdzić kolejność zagrywki. W protokole znajdują się 4 pola oznaczone nr od I do IV (1 – 4), które odpowiadają kolejności wykonywania zagrywki. Numer zawodnika zapisany jest obok każdego z tych pól. Zespół, który wykonuje pierwszą zagrywkę w secie ma przypisane pola „I” i „III”, a zespół przeciwny „II” i „IV”. Sekretarz dokonuje zapisów zgodnie z określoną w ten sposób kolejnością, niezależnie od tego, który z zespołów wykonuje zagrywkę – L (zaczynający mecz po lewej stronie) czy R (zaczynający mecz po stronie prawej). Bardzo ważne jest, aby Sędzia drugi sprawdził czy pierwsza zagrywka w secie została zapisana w polu „I”, co zapewni już na początku właściwe oznaczenie kolejności zagrywających. Przepis 26.2.2.2, Instrukcja protokolowania
10.25 Jeżeli Kapitan zgłosił po zakończeniu meczu chęć wpisania do protokołu protestu, mimo iż podczas meczu żaden protest nie został zgłoszony, to czy Sekretarz powinien pozwolić na wpisanie tego protestu? Zobacz także: Przypadek 9.6	Interpretacja: Nie, Sekretarz może jedynie pozwolić zainteresowanemu Kapitanowi na wpisanie oświadczenia dotyczącego spornej sytuacji, jeśli Sędzia pierwszy wydał zgodę na taki wpis. Przepis 26.2.3.2, Wytyczne dla Sędziów

10.26 Zawodnicy zespołów widząc na tablicy wyników rezultat 2:3 (Set 3) zmienili strony boiska. Jednak Sekretarz zauważył szybko, że wynik na tablicy jest nieprawidłowy i jest dopiero 2:2, a zatem zmiana stron nie powinna mieć miejsca. Jakie działania powinien stosować Sekretarz, aby zapobiec takim pomyłkom? Zobacz także: Przypadek 9.9	Interpretacja: Sekretarz zawsze powinien informować Sędziego drugiego, że do zmiany stron boiska pozostał 1 punkt (np. tu przy wyniku 2:2), a następnie o zmianie stron (np. 3:2). Sędzia powinien odpowiednio potwierdzić otrzymanie obu tych informacji od Sekretarza. W tym przypadku Sekretarz postąpił słusznie szybko korygując zmianę stron przy niewłaściwym wyniku, aby uniknąć dłuższego opóźnienia gry. Przepis 18.2.1, 26.2.2.5
10.27 Sędzia błędnie przyznał punkt jednemu z Zespołów, wobec czego Zespół przeciwny poprosił o przerwę na odpoczynek zanim sędziowie zmienili swoją decyzję, w wyniku czego przerwa została anulowana. Co powinien w tej sytuacji zrobić Sekretarz? Zobacz także: Przypadek 9.10	Interpretacja: Sekretarz powinien skreślić zapisaną przerwę na odpoczynek oraz poprawić zapis w wierszu z punktami zespołów i rubryce z kolejnością wykonywania zagrywki. Przepis 22.2.1, 26.2.2.1, 26.2.2.2, 26.2.2.3
10.28 Po upływie 5 minut przerwy dla zawodnika kontuzjowanego (np. <i>przerwy medycznej</i> lub <i>przerwy ratunkowej</i>), podczas której zawodnikowi udzielano pomocy medycznej, stan zawodnika nie pozwalał na kontynuowanie gry. Jakie kroki powinien podjąć Sekretarz, aby zapisać wszystkie okoliczności dotyczące przerwy dla kontuzjowanego zawodnika?	Interpretacja: Niezbędne jest, aby Sekretarz zapisał 3 czasy: 1) kiedy Sędzia pierwszy zainicjował Procedurę korzystania z pomocy medycznej; 2) kiedy oficjalny personel medyczny przybył na boisko, jeśli zawodnik prosił o pomoc ze strony oficjalnych służb medycznych; 3) oraz kiedy gra została wznowiona, lub tak, jak w tej sytuacji – kiedy zespół został zdekompletowany. Zapisu czasu należy dokonać w formacie: godziny, minuty, sekundy (HH:MM:SS). Dodatkowo Sekretarz powinien szczegółowo zapisać niezbędne informacje, które umożliwią mu wypełnienie protokołu, jeśli zespół zostanie uznany za zdekompletowany. Przepis 6.4.3, 7.1.2.3, 17.1, 23.2.7, 23.3.1, 26.2.1, 26.2.2.7, Instrukcja protokołowania
10.29 Sędzia sekretarz w trakcie trwania pierwszego seta przestał używać protokół elektroniczny, a zaczął protokół papierowy. W międzyczasie operator „VolleyStation” odtworzył wszystkie istotne dane w protokole elektronicznym, tj.:	Interpretacja: Obowiązkiem sędziego drugiego jest monitorowanie pracy sędziego sekretarza. Sędzia drugi powinien być świadomy zaistniałej sytuacji i zapobiec sytuacji, w której sędzia sekretarz zrezygnował z wypełniania

wynik, rotacje, TO, TTO, plus zmiany stron boiska itp. Czy protokół elektroniczny z tego meczu powinien być uznawany za ważny i oficjalny dokument?	papierowego protokołu w połowie procesu, ponieważ jest to jedyny dokument z tego meczu, który, jeśli jest kompletny, może zostać uznany za oficjalny dokument meczowy. Próba odtworzenia, nie w czasie rzeczywistym, danych z papierowego protokołu do elektronicznego jest nieprecyzyjna, ponieważ niemożliwe jest odtworzenie dokładnego i rzeczywistego czasu trwania meczu. <i>Przepis 23.2.3, 23.3.1, 26.2, Instrukcja protokołowania</i>
--	--

Część III – Oficjalne słownictwo i terminologia

Administrator Boiska (ang. <i>Court Manager</i>)	Osoba będąca oficjalnym członkiem zespołu obsługującego turniej, która odpowiada za utrzymanie boiska i jego wyposażenia zgodnie z wymaganiami technicznymi określonymi dla danego turnieju.
Atak	Zagranie, w którym piłka zostaje skierowana na stronę przeciwnika. Zagrywka i blok nie są uznawane za atak. Atak jest spełniony, jeżeli piłka przekroczy całkowicie pionową płaszczyznę siatki lub zostanie dotknięta przez przeciwnika.
Błąd obustronny	Dwa błędy popełnione równocześnie przez przeciwne zespoły, co prowadzi do powtórzenia wymiany (zagrywkę wykonuje ten sam zawodnik, żaden punkt nie zostaje przyznany).
Błędy przekroczenia linii	Nieprawidłowe zagranie zawodnika, który przy wykonywaniu zagrywki lub wyskoku do wykonania zagrywki umieścił stopę poza strefą zagrywki, tj.: dotknął linii końcowej lub umieścił stopę pod linią, lub dotknął boiska, lub wolnej strefy poza przedłużeniem linii bocznej.
Ceremoniał meczowy	Zdefiniowana kolejność działań oraz czas ich wykonania, które należy przeprowadzić przed rozpoczęciem meczu, włączając w to losowanie, rozgrzewkę na siatce, prezentację zespołów oraz sędziów. Przeprowadzany jest zgodnie z <i>Wytycznymi dla Sędziów</i> określonymi przez FIVB i szczegółowymi wytycznymi dla danych zawodów.
Czapka / Daszek	Nakrycie głowy zawodnika. Uznaje się je za część stroju zawodnika, jeżeli ma fizyczny kontakt z zawodnikiem. Niektóre kwestie dotyczące nakryć głowy są uregulowane w przepisach sportowych FIVB.
Czas kontaktu z piłką	Czas, w którym zawodnik miał kontakt z piłką, wykonując odbicie.
Czas pomiędzy wymianami	Czas pomiędzy gwizdkiem Sędziego kończącym wymianę a gwizdkiem na zezwolenie wykonania zagrywki. W normalnych warunkach czas ten wynosi co najwyżej 12 sekund.
Format rozgrywania meczu	Zasady rozgrywania setów i meczu. W zawodach FIVB mecze rozgrywane są do 2 wygranych setów: pierwsze dwa sety rozgrywane są do 21 punktów, z zachowaniem 2 punktów przewagi, zaś trzeci set do 15 punktów, z zachowaniem 2 punktów przewagi. W obu przypadkach nie ma określonego punktu krańcowego kończącego set.
Kiwka (ang. <i>tip / dink</i>)	Niedozwolona technika, w której zawodnik używa palców jednej ręki (otwartej dłoni), w celu wykonania ataku.
Kolejność wykonywania zagrywki	Kolejność, w jakiej zawodnicy zgodnie z przepisami mogą wykonywać zagrywkę. Kolejność ta jest zapisywana w protokole oraz musi być utrzymywana w ciągu całego meczu.
Kotew plażowa	Przyrząd wykonany z miękkiego i elastycznego materiału, który przez zastosowanie odciagu, zapewnia mocowanie linii w piasku. Znajduje się pod powierzchnią pola gry (najlepiej na głębokości min. 50 cm).
Krzeselka zespołu	Krzeselka przeznaczone do użytku zawodników przed meczem, czy przerw pomiędzy setami. Każdy zespół używa tych samych krzesełek

	przez cały mecz. Generalnie stosowane są osobne krzesła dla każdego zawodnika, które nie są wykonane z metalu.
Linie boiska (linie ograniczające)	Linie wyznaczające boisko do gry. Wykonane są z trwałego materiału, którego kolor musi kontrastować z piaskiem. Szerokość linii wynosi 5 cm. Linie boiska wyznaczone są wewnątrz boiska. Piłka musi fizycznie dotknąć linii, aby została uznana za piłkę w boisku.
Losowanie	Działanie wykonywane przed meczem przez Sędziego pierwszego, który wzywa zawodników w okolice stolika Sekretarza. Proces ten pozwala ustalić zespół rozpoczynający mecz zagrywką, strony boiska, po których zespoły zaczną grę i kolejność wykonywania zagrywki w obu zespołach.
Metalowe mocowania narożników linii	Niedozwolone urządzenie / system służący do mocowania linii w piasku. Urządzenia mocujące i naciągające linie muszą być wykonane z miękkich i elastycznych materiałów.
Miejsce (moment) kontaktu	Moment, w którym zawodnik początkowo dotyka piłki. Moment zetknięcia się zawodnika z piłką.
Naruszenie kolejności zagrywki	Wykonanie zagrywki przez innego zawodnika, niż wskazuje na to zapis w protokole oraz niezgodnie ze wskazaniem Sekretarza. Zespół przeciwny zdobywa wówczas punkt i prawo do zagrywki.
Nieobecność (niestawiennictwo) na meczu	Sytuacja, w której zespół jest niezdolny do zgodnego z przepisami rozpoczęcia meczu przez nieobecność jednego lub obu zawodników. Zespół przegrywa wówczas mecz i nie otrzymuje żadnych punktów.
Normalne warunki gry	Warunki gry, na które nie oddziałują zjawiska atmosferyczne (np. wiatr lub deszcz), dzięki czemu zawodnicy mogą dokładnie odbijać piłkę.
Obuwie piankowe / gumowe / skarpetki plażowe	Element wyposażenia zawodnika używany do ochrony stopy/stóp. Stosowany najczęściej, jeżeli piasek jest gorący, za zimny lub zawodnik uległ wcześniej kontuzji. Do wykorzystania takiego wyposażenia wymagana jest zgodna Sędziego.
Oficjalna rozgrzewka	Czas przed meczem, przeznaczony dla zawodników do przygotowania się na boisku do meczu. Rozpoczyna się po gwizdku Sędziego pierwszego, po podpisaniu protokołu przez Kapitanów, zgodnie z Ceremoniałem.
Ostony	Wyposażenie ochronne znajdujące się na słupkach oraz na podeście sędziowskim dla bezpieczeństwa zawodników.
Osoby wyrównujące (grabiące) piasek (ang. <i>sand levellers / rakers</i>)	Osoby będące oficjalnymi członkami personelu (zespołu) obsługi technicznej turnieju, które są odpowiedzialne za utrzymanie powierzchni boiska w odpowiednim stanie.
Oświetlenie (naturalne lub sztuczne)	Warunki atmosferyczne niezbędne do gry (w przypadku naturalnego światła słonecznego). Sztuczne oświetlenie musi mieć natężenie co najmniej 1000 luxów.
Parasol	Wyposażenie chroniące przed różnymi warunkami atmosferycznymi, głównie przed deszczem i słońcem. Umieszczone jest w strefach dla zawodników oraz przy stoliku sekretarza.

Piasek	Materiał tworzący powierzchnię pola gry, który musi być płaski, jednolity i bezpieczny dla zawodników, sięgając co najmniej na głębokość 40 cm.
Pierwsze odbicie zespołu	Można wyróżnić trzy przypadki, w których zagranie piłki traktowane jest jako pierwszy kontakt z piłką: – przyjęcie / odbiór zagrywki, – obrona ataku wykonanego przez zespół przeciwny, – odbicie piłki następujące po bloku zespołu przeciwnego.
Plandeka	Znaczących rozmiarów materiał rozkładany dla ochrony powierzchni pola gry przed wpływem działalności zjawisk atmosferycznych. Najczęściej o minimalnych wymiarach 16 x 8 m.
Plas (ang. <i>roll shot</i>)	Dozwolona technika odbicia piłki, w której zawodnik używając sztywnych palców, uderza piłkę nad głową by zakończyć atak. Piłka najczęściej pokonuje wówczas bardzo krótką odległość przed upadkiem na boisko przeciwnika.
Podrzut piłki	Działanie zawodnika w strefie zagrywki, w którym wypuszcza on piłkę z rąk z zamiarem wykonania zagrywki.
Ponumerowane tabliczki	Tabliczki z numerem 1 i 2, używane przez Sekretarza do sygnalizowania numeru zawodnika, który ma wykonać następną zagrywkę (tj. kolejność wykonywania zagrywki, w zespole aktualnie zagrywającym). Znajdują się na stoliku sekretarza.
Powierzchnia pod siatką	Obszar znajdujący się bezpośrednio pod dolną krawędzią siatki pomiędzy słupkami, wyznaczony przez powierzchnię pola gry oraz wyobrażoną płaszczyznę nad tą powierzchnią.
Pozycja do przyjęcia zagrywki	Pozycja / postawa, którą przyjmują zawodnicy zespołu przyjmującego zagrywkę, przed zezwoleniem na wykonanie zagrywki przez Sędziego. Najczęściej zespoły ustawiają się w okolicy środka boiska.
Pręt, kij lub przymiar do mierzenia siatki	Urządzenie służące pomiarowi wysokości siatki, na którym oznaczone są wszystkie dopuszczalne wysokości siatki. Należy je przechowywać blisko stolika sekretarza.
Procedury korzystania z pomocy medycznej	Procedury FIVB określające zasady korzystania z pomocy medycznej w przypadku odniesienia przez zawodnika ran, urazów, kontuzji, itp. Procedura przeprowadzana jest zgodnie z zasadami określonymi w <i>Wytycznych dla Sędziów</i> opracowanych przez FIVB.
Procedura rozpatrzenia protestu	Sformalizowany proces, w którym pod nadzorem Sędziego Głównego i Komisarza oceniana jest zasadność zgłoszonego przez zespół protestu. Może to wystąpić podczas lub po zakończeniu meczu. Procedura przeprowadzana jest zgodnie z zasadami określonymi w <i>Wytycznych dla Sędziów</i> opracowanych przez FIVB.
Procedura sprawdzenia miejsca upadku piłki	Procedura, którą rozpoczyna jeden z zawodników danego zespołu albo sam Sędzia pierwszy, żeby ustalić, czy piłka była w boisku lub autowa. Procedura przeprowadzana jest zgodnie z zasadami określonymi w <i>Wytycznych dla Sędziów</i> opracowanych przez FIVB.

Prostopadły tor lotu	Tor lotu piłki w przód lub w tył, wyznaczony przez ramiona zawodnika. Pozycja zawodnika w momencie zetknięcia z piłką (przy rozpoczęciu zagrania) wyznacza tor, którym może podążać piłka.
Prośba nieuzasadniona	Zgłoszona przez zawodnika niezgodna z przepisami prośba o przerwę, np. prośba o drugą przerwę na odpoczynek w tym samym secie.
Protest (zobacz także Procedura rozpatrzenia protestu)	Działanie polegające na zgłoszeniu prośby o rozpoczęcie <i>Procedury rozpatrzenia protestu</i> . Podejmowane jest, jeśli Zawodnik formalnie kwestionuje decyzję podjętą przez Sędziego. Procedura przeprowadzana jest zgodnie z zasadami określonymi w <i>Wytycznych dla Sędziów</i> opracowanych przez FIVB.
Przedłużenie linii bocznej	Wyobrażone przedłużenie w linii prostej dwóch linii bocznych od narożników boiska do końca wolnej strefy. Zagrywka musi zostać wykonana ze strefy wyznaczonej przez te wyobrażone linie.
Przekątne (długie i krótkie)	Odległość pomiędzy umieszczonymi po przekątnej narożnikami normalnie ukształtowanego boiska o wym. 16 x 8 m (przy długiej przekątnej), lub pomiędzy jednym narożnikiem boiska a narożnikiem znajdującym się pod siatką, wyznaczonym przez części boiska po jednej stronie siatki 8 x 8 m (przy krótkiej przekątnej boiska).
Przerwa na odpoczynek	30-sekundowa przerwa w grze przyznana na prośbę zawodnika. Zespół może wykorzystać co najwyżej 1 przerwę w secie. Zgodę na taką przerwę muszą wyrazić sędziowie.
Przerwa techniczna	Oficjalna 30-sekundowa przerwa w grze, występująca w 1 i 2 secie, kiedy łączna suma punktów obu zespołów wynosi 21.
Przestrzeń dolna pod siatką	Przestrzeń znajdująca się pod dolną krawędzią siatki pomiędzy słupkami ją podtrzymującymi. Przestrzeń ta nie obejmuje przestrzeni przejścia oraz przestrzeni zewnętrznej.
Przestrzeń przejścia	Przestrzeń nad siatką wyznaczona po bokach przez antenki i ich umowne przedłużenie w górę, przez którą musi przelecieć piłka (po ataku zawodnika), żeby gra mogła być kontynuowana. Przestrzeń ta nie obejmuje przestrzeni zewnętrznej oraz dolnej (pod siatką). W niektórych przypadkach gra może być kontynuowana, jeśli piłka przekroczy płaszczyznę siatki w przestrzeni zewnętrznej, o ile zespół może odzyskiwać piłkę i następnie zagrać ją prawidłowo w ramach limitu trzech odbić, kierując ją ostatecznie przez przestrzeń przejścia.
Przestrzeń zewnętrzna	Przestrzeń poza antenkami, która nie obejmuje przestrzeni pod siatką pomiędzy słupkami oraz przestrzeni przejścia.
Przypadkowy kontakt z przeciwnikiem	Kontakt zawodnika z przeciwnikiem, który nie wpłynął na możliwość wykonania przez przeciwnika następnego swobodnego zagrania piłki.
Przytrzymanie piłki w palcach / obrona plażowa	Zagranie w obronie, które może zostać wykorzystane, jeżeli piłka jest silna i trudna do obrony. Zawodnik może przytrzymać delikatnie piłkę przy odbiciu palcami oburącz nieco dłużej, niż jest to normalnie dopuszczalne. Dłonie muszą być ułożone w sposób, w którym palce są skierowane ku górze, a nie w dół.

Ręczniki	Sprzęt używany przez zawodników do osuszenia lub wyczyszczenia ich ciała. Także wyposażenie używane przez podawaczy do czyszczenia oraz osuszania piłek. Występują w różnych rozmiarach.
Rodzaj / istota błędu	Określenie charakteru (natury) błędu, który wystąpił lub tego, co się wydarzyło, co następnie sygnalizuje Sędzia (np. piłka w boisku).
Sędziowie liniowi	Członkowie obsady pomocniczej, którzy są odpowiedzialni za pomoc Sędziom w ocenie i ustaleniu błędów, w szczególności przy piłkach w boisku, autowych i dotkniętych. Funkcję tę mogą wykonywać podczas meczu dwie lub cztery osoby, które wykonują ją, ustawiając się przy narożnikach boiska.
Silna i trudna do obrony piłka	Mocno zaatakowana piłka, która leci z dużą prędkością na takiej odległości, że zawodnik zespołu broniącego ma tak mało czasu, że może ją zagrać tylko w sposób niekontrolowany (odruchowy), broniąc się przed piłką. Czas oraz szybkość i kierunek lotu piłki nie pozwalają zawodnikowi broniącemu na zmianę techniki lub faktyczną kontrolę odbicia piłki.
Skrzynka z lodem	Element wyposażenia pola gry znajdujący się wewnątrz lub blisko strefy dla zespołów, służący przechowywaniu lodu i napojów dla zawodników oraz Sędziów.
Starcie nad siatką (ang. <i>joust</i>)	Jednoczesne odbicie piłki jednorącz otwartą dłońią przez zawodników przeciwnych zespołów, w którym przytrzymano piłkę nad siatką.
Strefa zagrywki	Strefa, z której zawodnik wykonuje zagrywkę. Wyznacza ją zewnętrzna krawędź linii końcowej, wyobrażone przedłużenie linii bocznych oraz krawędź wolnej strefy (najczęściej wyznaczoną przez panele reklamowe).
Stroje zawodników	Osobisty ubiór zawodnika zakrywający jego ciało. Strój składa się z koszulki, spodenek oraz ewentualnie czapki i jest szczegółowo opisany przez przepisy sportowe FIVB (PZPS).
Delegat Sędzia Główny Komisarz	Osoby odpowiedzialne za prawidłowy przebieg turnieju. Wyróżnia się 2 rodzaje funkcji (zgodnie z Przepisami sportowymi FIVB): – Delegat Techniczny (odpowiedzialny za sprawy techniczne i ogólne; <i>na zawodach w Polsce jego rolę pełni Komisarz</i>); – Delegat Sędziowski (odpowiedzialny za sprawy sędziowskie; <i>na zawodach w Polsce jego rolę pełni Sędzia Główny</i>).
Ślad po upadku piłki	Obszar w piasku na powierzchni pola gry, którego ukształtowanie zostało zmienione przez kontakt piłki z piaskiem. Ślad ten może zostać sprawdzony w celu określenia czy piłka była w boisku lub autowa.
Ukrywanie błędu	Wykroczenie, w którym zawodnik działa w sposób zamierzony, żeby Sędzia nie mógł ustalić rodzaju popełnionego błędu, w tym zatajając pomyłkę popełnioną przez Sędziów (np. zniszczenie śladu piłki).
Utrudnianie gry (przeszkadzanie, ingerencja)	Sytuacja, w której zawodnik przez fizyczny kontakt lub spowodowanie zagrożenia takim kontaktem, pozbawia przeciwnika możliwości kolejnego lub następnego zagrania piłką.
Wolna strefa	Obszar otaczający na zewnątrz boiska, którego zewnętrzną granicę stanowi linia paneli lub band reklamowych.

Wykaz kar finansowych za niewłaściwe zachowanie – zasady stosowania	Szczegółowa regulacja FIVB określająca kary finansowe (grzywny), które należy zastosować w przypadku wykroczeń przeciwko sędziom, innym zawodnikom, personelowi obsługi technicznej zawodów lub wyposażeniu pola gry (stosowana jest w odniesieniu do sankcji nałożonych przez Sędziego pierwszego podczas meczu). <i>W polskich rozgrywkach kary finansowe i zasady ich stosowania określone są w Handbooku PZPS.</i>
Wymiana	Czas, w którym piłka zgodnie z przepisami jest w grze, rozpoczynający się wraz z uderzeniem piłki przez zawodnika zagrywającego do momentu, gdy popełniony został błąd lub piłka upadła w boisku.
Wymiana powtórzona	Wymiana, po której sędzia nakazuje ponowne wykonanie zagrywki, a żadnemu z zespołów nie zostaje przyznany punkt. Może wystąpić, jeśli popełniony został błąd obustronny, podjęta została błędna decyzja lub miało miejsce zewnętrzne zdarzenie wpływające na grę.
Wyrównywanie / grabienie piachu	Proces wyrównania i uczynienia względnie płaskim powierzchni boiska oraz najbliższego obszaru wokół boiska. Najczęściej odbywa się to przed rozpoczęciem meczu.
Zabronione przedmioty	Przedmiot lub wyposażenie, które nosi lub wykorzystuje zawodnik, a które może spowodować ryzyko kontuzji zawodnika lub uzyskanie przewagi przez tego lub drugiego zawodnika. Może to obejmować biżuterię, okulary lub gips.
Zagranie oburącz palcami	Zagranie, w którym zawodnik odbija lub wystawia piłkę rozchylonymi palcami oburącz sposobem górnym. Niedozwolone jest złapanie lub rzucenie piłki, przy odbiciu sposobem dolnym, w którym nadgarstki są odwrócone.
Zagrywka z wysoku	Zagranie zawodnika zagrywającego, który w momencie wykonania zagrywki nie ma kontaktu z podłożem. Wyskok do wykonania zagrywki musi zostać wykonany ze strefy zagrywki, ale lądowanie po zagrywce może mieć miejsce na boisku lub w wolnej strefie.
Zasłona	Działanie polegające na pozbawieniu zawodników zespołu przyjmującego zagrywkę możliwości wyraźnego obserwowania (bez przeszkód) zawodnika zagrywającego oraz toru lotu piłki. Zasłona jest niezgodna z przepisami.
Zawodnik / zespół defensywny (broniący)	Zawodnik / zawodnicy z zespołu, który nie wykonał ostatniego odbicia piłki. Zespół po przeciwnej stronie siatki, względem strony boiska, na której znajduje się piłka.
Zawodnik / zespół ofensywny (atakujący)	Zawodnik / zawodnicy zespołu, który jako ostatni miał kontakt z piłką. Zawodnik/cy znajdujący się po tej samej stronie siatki, gdzie piłka.
Zbicie	Zagranie, w którym zawodnik wykonuje atak, wyskakując i uderzając piłkę jedną ręką.
Zespół zdekompletowany	Sytuacja, w której zespół rozpoczął mecz, ale nie może go dokończyć, gdyż jeden z zawodników jest niezdolny do dalszej gry, np. ze względu na odniesioną kontuzję. Zespołowi przeciwnemu przyznaje się wówczas punkty w ilości niezbędnej do wygrania meczu.

Zmiana stron boiska	Moment, w którym zespoły zmieniają strony boiska. Następuje to po każdym 7 zdobytych punktach (w Secie 1 i 2) i 5 punktach (w Secie 3).
Zroszenie boiska	Działanie polegające na naniesieniu i rozprowadzeniu wody na pole gry w celu zmniejszenia temperatury piasku. Zazwyczaj wykonywane przed rozpoczęciem meczu.
5 minut przerwy dla kontuzjowanego zawodnika	Maksymalny czas przeznaczony dla zawodnika na udzielenie mu pomocy i przywrócenie go do gry (na dojście do siebie) po kontuzji podczas meczu. Czas ten kontrolowany jest przez Sędziego pierwszego. Zasady stosowania określają <i>Procedury korzystania z pomocy medycznej</i> opracowane przez FIVB.